

komunitator

ČASOPIS FMR-MEDIA • letnik 6. • št. 35 • december 2006

**Prednovoletni čas
v znamenju popisa
nepremičnin**

**Nov veter v občinski
upravi**

Kolektor se bo še širil

Mala letna kronika

Z zaupanjem.
Z dobrimi izkušnjami.
Z roko v roki.

SKUPAJ.

V novo leto 2007.
Naj bo uspešno.

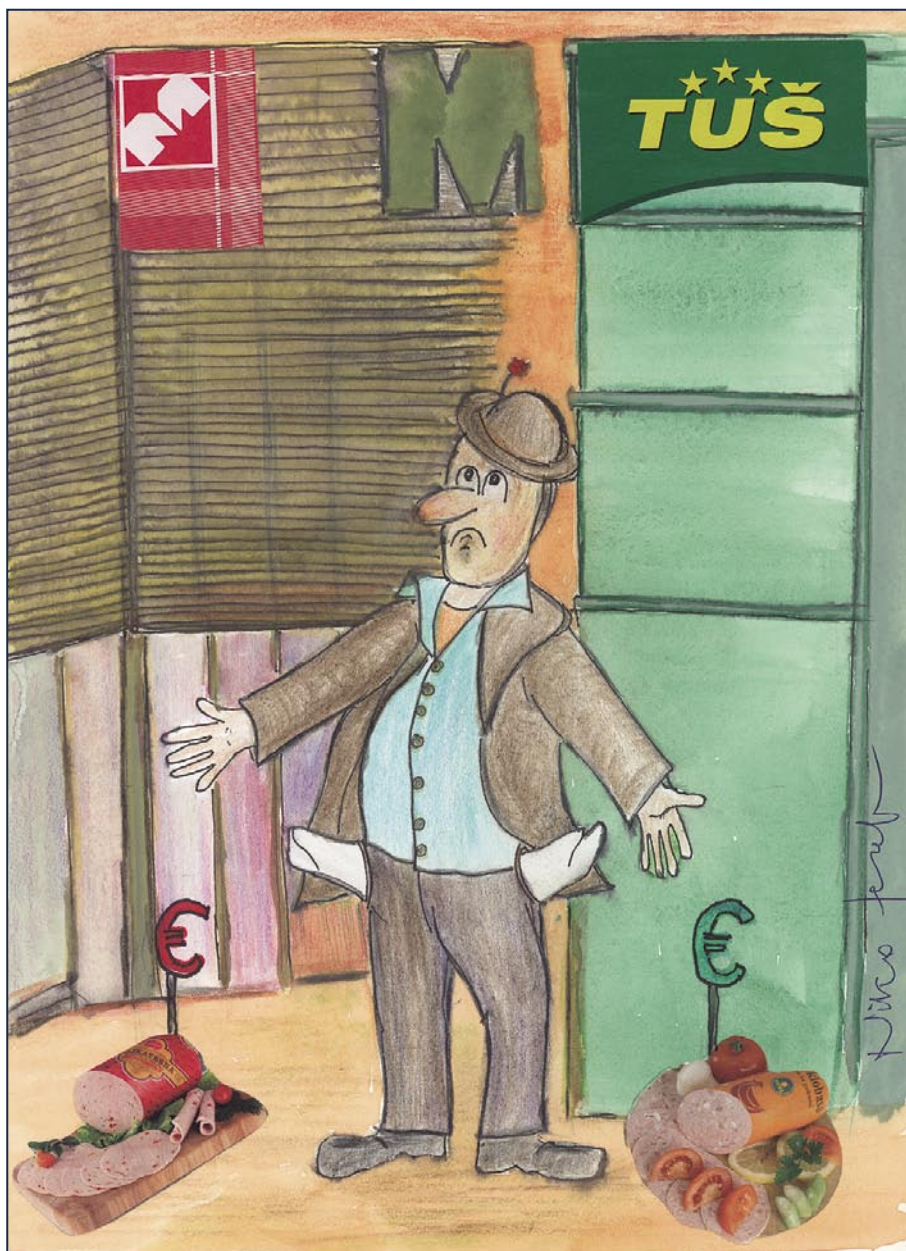
 Nova KBM_{d.d.}
Področje Nova Gorica
Podružnica Idrija

vsebina

- 4 popis nepremičnin**
• Popisovalci rekordno hitro opravljajo svoje delo
- 6 turizem**
• Na prenovljenem Mestnem trgu v Idriji je bilo že lepo število prireditev
- 10 volitve**
• Tudi na letošnjih volitvah žensk le za vzorec
- 11 iz naših krajev**
• Severna in južna vrata v Idrijo bodo kmalu končana
- 15 obletnica**
• Od katastrofalne povodnji je minilo že 80 let
- 16 prevozi**
• Navdušenje občanov nad poskusnimi voznjaki medmestnega avtobusa
- 36 portret**
• Dr. Matej Cigale eden najvplivnejših slovenskih jezikoslovcev 19. stoletja
- 39 naši ambasadorji**
• Matej Sedmak brez denarja okrog sveta
- 41 potovanja**
• V Tokio, na tekmovanje v mesto svetov
- 45 šport**
• 30 let Karate kluba Kolektor Idrija

Nakupovalni šport v Idriji

Med dvema ognjema.

Izdaja: FMR - MEDIA založništvo, publikacije in promocija d.o.o.

Direktor: Vojko Božič

Glavna in odgovorna urednica: Polona Šemrl

Uredništvo: Arkova 43, 5280 Idrija, E-mail: fmr-media@fmr.si, tel: (05) 37 73 745, fax: (05) 37 22 515

Sodelavci: Vojko Božič, Patricija Horvat, Niko Jereb, Janez Kavčič, Jože Kenk, Erik Logar, Urška Močnik Bončina, Dejan Novakovič, Filip Šemrl, Polona Šemrl, Zgodovinski arhiv Ljubljana, enota v Idriji

Fotografije: Patricija Horvat, Niko Jereb, Osebni foto arhiv Janeza Kavčiča, Fototeka Mestnega muzeja Idrija, Marjanca Močnik, NUK, Jani Peternelj, Danilo Sedej, Matej Sedmak, Filip Šemrl, Polona Šemrl, Domen Uršič, Damjana Vončina

Oblikovna zasnova: Creatim Ržišnik & Perc

Jezikovni pregled: Vlada Eržen

Tajnica uredništva: Zdenka Čibej

Naklada: 7200 izvodov

Naročnina: Časopis je brezplačen

Priprava in tisk: Pagis d.o.o. Idrija

Distribucija: Pošta Slovenije

Časopis si lahko ogledate na spletni strani: www.fmr.si

Naslovnica: Zmrzal

Foto: Filip Šemrl

Popisovalec nepremičnin bo tako kot poštar zvonil samo dvakrat

Na popis nepremičnin se je treba pripraviti

S prvim decembrom se je začel najboljšežnji projekt Geodetske uprave Republike Slovenije v zadnjih letih – popis nepremičnin. Skoraj tisoč popisovalcev mora do konca aprila popisati več kot 1,2 milijona stavb in 1,6 milijona delov stavb. Popisovalci bodo na dom prišli s prednatisnjenimi obrazci, na katerih bodo vsi podatki, ki o stavbi ali delu stavbe že obstajajo. Občani pa popisovalcev ne smejo pričakati praznih rok. Pred njihovim obiskom morajo namreč pripraviti nekaj podatkov – izmeriti morajo neto tlorisno in uporabno površino, pripravljene pa morajo imeti tudi podatke o letu izgradnje stavbe, letu obnove strehe, fasade, oken in inštalacij, materialu nosilne konstrukcije, vrsti ogrevanja in prisotnosti priključkov, predvsem kanalizacijskih in plinovodnih. Popisovalci bodo zastavili tudi vprašanja, kot so koliko etaž ima stanovanje, ali so v njem kuhinja, kopalnica in stranišče, koliko je sob, ali ima stanovanje teraso

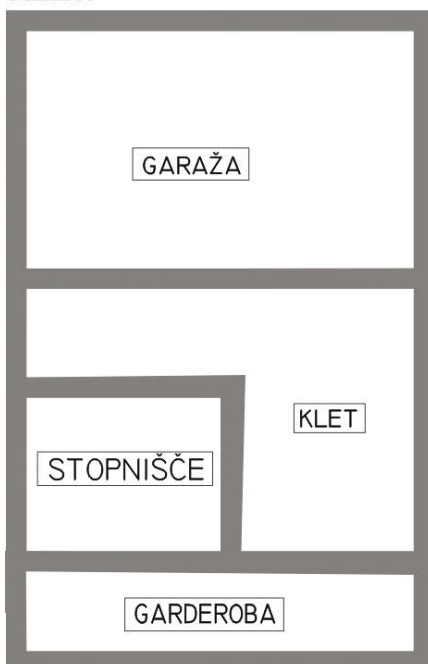
ali balkon, ali je ta pokrit oziroma odkrit, ali ima klimatsko napravo in ali spadajo k stanovanju tudi ločena klet ali shramba, garaža, pralnica. Zanimalo pa jih bo še, ali se stanovanje uporablja tudi v počitniške namene oziroma za opravljanje dejavnosti, kdo je lastnik in kdo je v stanovanju prijavljen.

Neto tlorisna in uporabna površina

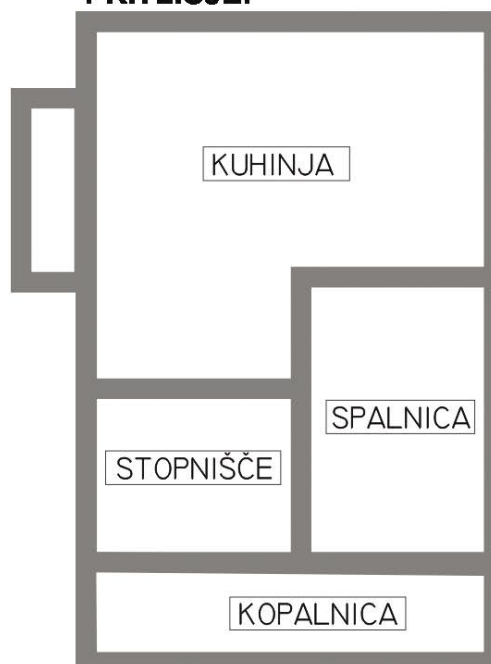
Na geodetski upravi opozarjajo, da želijo s popisom dobiti podatke o dejanski površini stavb in delov stavb. Ta pa ni enaka površini, ki je ponavadi navedena v kupoprodajni pogodbi. V njej se namreč običajno uporabljajo korekcijski faktorji, zato morajo udeleženci popisa prostore sami izmeriti in izračunati površino.

Popisovalci bodo svoje delo na terenu opravljali vsak delovni dan med 8.30 in 20.30 ter soboto in nedeljo med 8. in 17. uro. Če ob prihodu popisovalca ne bo nikogar doma, bo pustil obvestilo, kdaj se bo spet oglasil in njegovo telefonsko številko, na katero ga bo lastnik lahko poklical, če mu datum in ura njegovega prihoda ne bosta ustrezala. V primeru, da tudi ob drugem obisku popisovalca ne bo nikogar doma, bo moral lastnik sam v 15 dneh poskrbeti za samopopis. Podatke o hiši ali stanovanju ni nujno, da posreduje lastnik sam, to lahko namesto njega stori katerakoli polnoletna oseba, ki razpolaga s podatki. Ta na koncu tudi podpiše popisni obrazec.

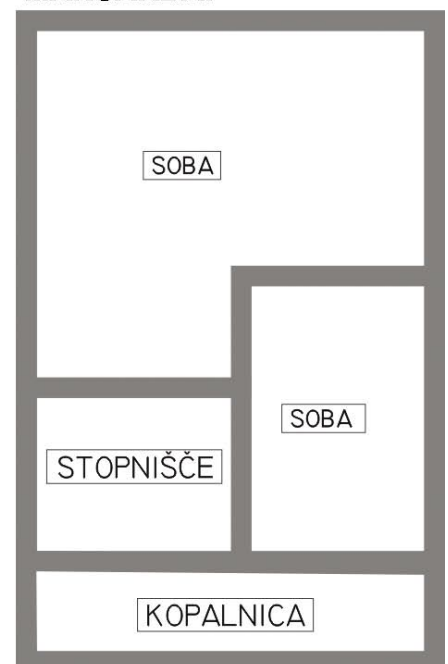
KLET:

PRITLIČJE:

MANSARDA:

V neto tlorisno površino hiše ali stanovanja so všteti prav vsi prostori, tako bivalni kot nebivalni. To so sobe, kuhinja, kopalnica, balkoni, hodniki, kl

V primeru, da lastnik nepremičnine o njej ne bi posredoval podatkov oziroma bi bili ti napačni, ga bodo na Geodetski upravi Republike Slovenije kaznovali z denarno kaznijo od 10 do 300 tisoč tolarjev.

Popis začeli na podeželju

Andra Šulgaj, koordinatorka Geodetske pisarne Idrija:

“Popis se izvaja hkrati na celotnem območju. V občinah Idrija in Cerklje na Gorenjskem smo ga začeli na podeželju (v Kanomlji, Čekovniku, Novakih, Zavrtaču...), na koncu pa bomo popisali nepremičnine v samih mestnih jedrih. Trenutno imamo šest popisovalcev, ki imajo stalno prebivališče v teh dveh občinah. Razvrstili smo jih glede na to, kje živijo. Predvidevamo, da bomo tako olajšali njihovo delo, saj poznajo ljudi in njihove navade. Januarja naj bi se jim pridružili še trije. Dnevno so na terenu trije popisovalci, popoldne še kakšen več. Popisati morajo 11.115 stavb s 14.467 deli stavb. Vsak popisovalec na teden dobi obrazce za približno 100 stavb s 120 deli. V prvem tednu popisa smo izdali obrazce za 961 stavb z 992 deli. Občani se lahko odločijo tudi za samopopis. Do zdaj se jih je za samopopis prijavilo 14, verjetno pa bo ta številka do konca popisa še večja.

Enodružinske hiše, pa čeprav je v njih več stanovanj, ne potrebujejo nalepk, z njimi morajo biti opremljena samo stanovanja v blokih in poslovni prostori. Nalepke potrebujemo predvsem zato, ker se bodo naši naslovi razširili. Ti bodo poleg naselja, ulice, hišne številke po novem vsebovali še številko stanovanja oziroma poslovnega prostora.

Ljudje se kar pogosto obračajo na nas za dodatne informacije, tudi brezplačna telefonska številka je zelo zasedena. Očitno še vedno nimajo dovolj informacij, pa čeprav tisti, ki se obračajo na Geodetsko pisarno v Idriji, že ogromno vedo o popisu nepremičnin. Naj prav zaradi tega povem, kje lahko dobijo dodatne informacije. Na spletnem naslovu www.popis-nepremicnin.si je na voljo brošura, ki so jo vsa gospodinjstva že prejela po pošti, vzorčni popisni obrazci, na tej strani pa lahko lastniki dobijo tudi vse podatke, ki o stavbi že obstajajo. Za dodatne informacije lahko občani pokličejo na brezplačno telefonsko številko 080 21 66 ali pišejo na vprasanja@popis-nepremicnin.si in info@popis-nepremicnin.si.”

Dober sprejem popisovalcev

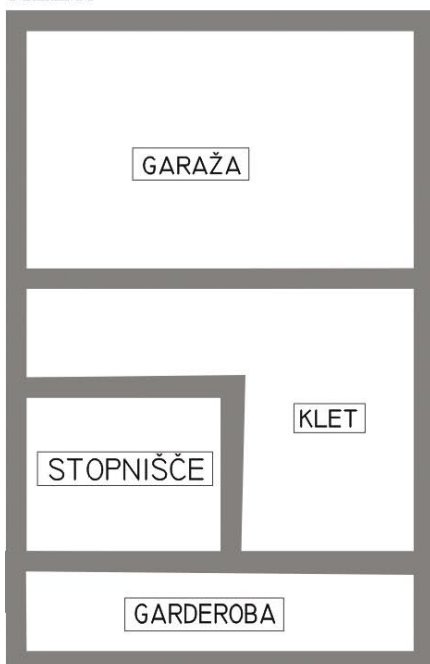
Nada Golija Vastič, popisovalka

ps

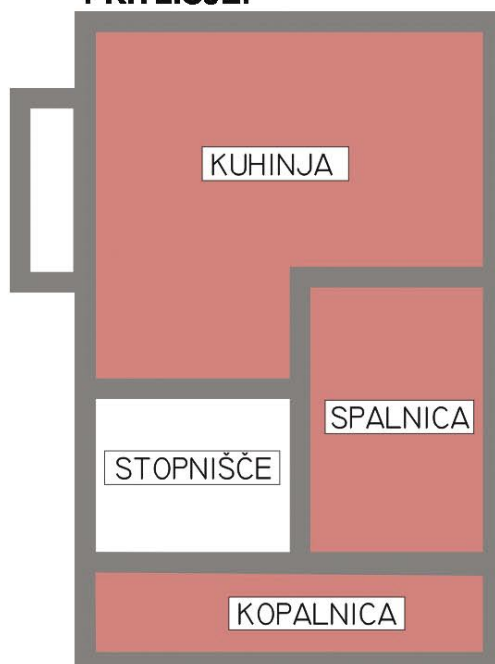
»Ljudje so nas zelo dobro sprejeli. Problemov nimamo. Ker se je popis nepremičnin šele dobro začel, nekateri občani nanj še niso pripravljeni. Niso nas še pričakovali. Drugi so imeli do 1. decembra že vse pripravljeno. V teh primerih v obrazce samo vpišemo potrebne podatke. V primeru, da se nekdo na popis še ni pripravil in ga s svojim obiskom presenetimo, se pač dogovorimo za drug termin. Lahko jim tudi pustimo obrazce in jih naslednjic samo vzamemo, pred tem jih obvezno še skupaj pregledamo, če so pravilno izpolnjeni. Ena od glavnih tem, ki smo jih obravnavali na izobraževanju je bilo prav izpolnjevanje obrazcev. Občani se lahko odločijo tudi za samopopis, vendar se priporoča, da počakajo na popisovalca. Moja prva katastrska občina je bila Kanomlja. Niti enkrat se mi ni zgodilo, da bi prišla k nekomu in ga ne bi bilo doma, saj je v hišah na podeželju praviloma zmeraj kdo doma. Verjetno pa se bo v mestu to tudi dogajalo. Eden od namenov popisa je, da se preverijo podatki, ki obstajajo. Podatki, ki jih dobimo prednatisnjene, pa moramo v kakšnih primerih tudi popravljati, ker pač niso točni. Delo si razporejamo sami, kakšen dan lahko delamo cel dan, drugič spet ne. Pomembno je, da izpolnimo normo.«

Polona Šemrl

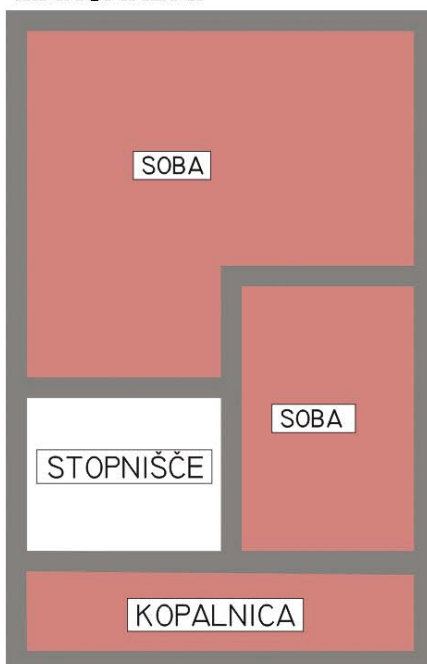
KLET:

PRITLIČJE:

MANSARDA:

Uporabna tlorisna površina je vsota površin vseh bivalnih prostor, kot so sobe, kopalnica, stranišče, kuhinja, hodnik in ostali prostori za bivanje, prehranjevanje, osebno higieno.

Poletno dogajanje je bilo razmeroma pestro

Poletno dogajanje v mestu Idrija oziroma v njegovem jedru je bilo v letu, ki se zaključuje, zanimivo v več pogledih. Najprej opozorimo na prvo polno poletno sezono novega Mestnega trga v Idriji. Ta je zamišljen kot center družabnega dogajanja, ki naj bi bil prizorišče najrazličnejših kulturnih in zabavnih prireditev, ki se odvijajo pri nas. Ob tem ne gre pozabiti na lep ambient gradu Gewerkenegg, ki že tradicionalno ponuja pester izbor dogodkov. Na tem mestu velja navesti nekaj dejstev o izvedbi družabnih in kulturnih prireditev v letošnjem letu.

Gasilska vaja, v kateri so pokazali, kako poteka reševanje v primeru prometne nesreče, v kateri je udeležena cisterna za prevoz nevarne, vnetljive snovi ps

- Na prizoriščih v mestnem jedru je bilo v poletnih mesecih izvedenih večje število najrazličnejših dogodkov (seznam dogodkov po mesecih najdete na spletni strani www.idrija-turizem.si), kar pomeni, da je bila ponudba pestra. Zelo aktivni so bili organizatorji tudi drugod po občini.

Danes praznujemo - zabava za otroke

jp

- Organizatorjev prireditev v širšem mestnem jedru je več. Med njimi so bili letos: Društvo Avgust, Društvo glasbenikov in ljubiteljev glasbe, Zveza kulturnih društev Idrija, Javni sklad RS

za kulturne dejavnosti, Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija, Mestni muzej, Glasbena šola, župnija Idrija, Klub idrijskih študentov, Tekoški smučarski klub in drugi. Pred sezono smo se nekateri organizatorji sestali in dogovorili za datume, tako da se prireditve datumsko večinoma niso prekrivale, ampak dopolnjevale. To je pozitivno dejstvo, ki nas zavezuje tudi za delovanje v prihodnosti. Cilj mora biti še večja koordinacija prireditev med organizatorji dogodkov, kar bo pripeljalo do še večje izbire za obiskovalce. Poleg mestnega središča je potrebno izboljšati koordinacijo tudi z drugimi organizatorji družabnih prireditev v občini, vse s ciljem, da se dogodki, če se le da, ne bi prekrivali. Na Idrijsko-Cerkljanski razvojni agenciji (www.idrija-turizem.si) objavljamo koledar dogodkov po posameznih mesecih, ki naj postane še bolj pomemben vir informacij za obiskovalce iz naše občine in od drugod.

- Vedno, ko govorimo o prireditvah, je eden glavnih problemov infrastruktura, potrebna za izvedbo. Stalna prisotnost odra za nastopajoče na Mestnem trgu ter tudi na gradu Gewerkenegg olajša priprave posameznim organizatorjem. Z dodatno zagotovitvijo ozvočenja in potrebne luči bi novim organizatorjem še bolj približali prizorišče na Mestnem trgu in drugod. Brez sodelovanja med posameznimi organizatorji in institucijami je prireditve težje organizirati. Posebej veliko vlogo vedno odigrajo občina Idrija, Mestni muzej, Komunala in Krajevna skupnost mesta Idrija. Organizatorji se namreč srečujejo s takimi in drugačnimi problemi, ki jih je moč odpraviti le z medsebojno podporo in sodelovanjem.

In leto 2007?

Za delovanje na področju turizma v letu 2007 bo pomembno tudi naslednje:

- Znova bo na turistični utrip v mestu in občini vplivalo Turistično društvo Idrija. Posamezniki, ki so ga reaktivirali, so zagotovilo, da bo društvo aktivno pomagalo pri prepoznavanju pomena turizma na našem koncu. Vključitev v akcijo Občina Idrija – urejena in gostoljubna, aktivnosti na področju Festivala idrijske čipke, povečevanje pomena ohranjanja in lepšanja okolja, vse s pozitivno navezavo na turizem, so le nekatera področja, ki Turističnemu društvu Idrija lahko predstavljajo pravišnji izziv.

Kantavtor rock večer - nastop Gorazda Lampeta s spremljavo

jp

- Zaživel bo Center idrijske čipke, ki bo sčasoma poskrbel za ustrezno sodelovanje in povezovanje vseh stebrov idrijske čipke ter za ohranjanje, razvoj in trženje idrijske čipke v Sloveniji in širše.

- Izveden bo 26. Festival idrijske čipke.

- »Smaragdna pot« dobiva vse večjo vlogo in pomen. To je že obstoječa turistična destinacija na ravni goriške statistične regije, kar pomeni, da povezuje 12 občin (Bovec, Kobarid, Tolmin, Cerklje, Kanal, Goriška brda, Nova Gorica, Šempeter-Vrtojba, Miren-Kostanjevica, Ajdovščina, Vipava, Idrija). Bolj kot bo Smaragdna pot postajala prepoznavna v slovenskem in v mednarodnem merilu, večja bo korist tudi za občino Idrija in njen turistični razvoj. Še posebej potem, ko bo (če pride do dogovora) zgrajen in začel delovati mega zabavišni oziroma igralniški center v Novi Gorici. Po pričakovanjih bo to dejstvo močno povečalo obisk turistov, spremenila se bo tudi njihova struktura, in sicer bo pritegnila obiskovalce, ki bodo poleg igralništva želeli podrobneje spoznati turistično ponudbo na tem območju. Ob že omenjeni Smaragdni poti nas tudi na ožjem območju, na Idrijskem ter Idrijsko-Cerkljanskem, čaka dodatno delo na povezovanju turistične ponudbe in delavcev ter oblikovanju integralnih turističnih proizvodov.

- Že v začetku leta 2007 bo poskusno, na vseslovenskem nivoju, zaživel »Centralni slovenski turistični rezervacijski sistem«. Ministrstvo za gospodarstvo (Direktorat za turizem) ter Slovenska turistična organizacija prvič uvajata pregled ter možnost rezervacije nastanitvenih kapacitet v živo, prek spletnega portala. Do konca leta 2008 naj bi na spletnem portalu www.slovenia.info obiskovalcem ponudili možnost rezervacije večine turističnih sob in postelj v Sloveniji. Vsi turistični ponudniki v Sloveniji, ki bodo to želeli, bodo

Pokal Karbidovka - stari motorji so bili prava paša za oči

brezplačno vključeni v sistem. Prvič bo torej tudi idrijskim ponudnikom omogočeno, da prek spleta ne le predstavijo svojo ponudbo, temveč bo uporabnik spleta, kot kupec, lahko opravil rezervacijo sobe, postelje, ki si jo je izbral.

- Leto 2007 bo prineslo novo slovensko državno in turistično promocijsko simboliko z novima sloganom in logotipom. Za slogan je bil izbran: »I feel Slovenia« (v angleškem jeziku) oziroma »Slovenijo čutim«. Logotip je kombinacija Triglava, srca in lipovega lista. Oboje naj bi vplivalo na večjo prepoznavnost Slovenije in posledično na izboljšanje turističnih rezultatov. ♦

Dejan Novakovič

LAPAJNETOVA 29

5280 IDRİJA

TRGOVINA

TELEFONIKA

NOKIA 6151

kvalitetna baterija • fotoaparati 1.3 mio pik • UMTS/GSM • predvajalnik glasbe in videa • FM radio • diktafon pretočne vsebine • prostoročno telefoniranje • 30 MB notranjega spomina • razširitev mesta priložene slušalke

12.900 SIT • 53,83 EUR*

MOTOROLA W220

kvalitetna baterija • FM radio • MMS budilka • kalkulator • 600 spominskih mest + SIM • konferenčna zveza teža samo 93g • pokrov tipkovnice SAR samo 0,80W/kg

3.900 SIT • 16,27 EUR*

*Cene veljajo ob sklenitvi ali podaljšanju naročniškega razmerja

TEL.: 05 372 2866

FAX.: 05 372 2865

SIL MERKUR D.N.G.

Lista za občino Idrija teče drugi mandat

Letošnje lokalne volitve v občini Idrija so potrdile pravilnost in uspešnost dela, ki ga je v obdobju 2002-2006 opravil župan Damjan Krapš: za novega župana smo izvolili Bojana Severja, ki bo nadaljeval ter še pospešil izvajanje programa Liste za občino Idrija, tokrat dopoljenega s programskimi točkami Socialnih demokratov in Neodvisne liste Merkur. Žal se novemu županu zaenkrat niso želeli priključiti svetniki idrijske SDS. Bo pa skupen interes za razvoj občine prav gotovo omogočil tudi to sodelovanje.

Na koncu so odločale malenkosti

fš

Značilnost letošnjih volitev pa ni bila le zmaga »kontinuitete«, temveč tudi skrajno umazana kampanja. Zanimivo je, da primitivnih metod niso uporabile tekmujoče stranke in liste, z izjemo kasneje v drugem krogu poraženega županskega kandidata; greznico so po svojih političnih nasprotnikih, ki jih žal razumejo kot sovražnike, zlivali lokalni nezadovoljneži ter za njimi stoječi lobiji. Spomnite se na poskus kriminaliziranja donacij Skupine Kolektor krajevnim skupnostim v občini Idrija, ki naj bi bile »politična korupcija«, pa na neresnične, da ne rečem lažnive navedbe o nekaterih poslovnih potezih Skupine Kolektor (nakupa IMP Klima in skladišča Intereurope - le kaj imajo te zadeve opraviti v predvolilni kampanji!?) in blatenje ciljev in dela

Drugi krog volitev je Severjev volilni štab s simpatizerji spremljal v bivšem klubu mladih v Idriji. Zadovoljni z izidom (od leve proti desni) zdaj že bivši župan Damjan Krapš, predstavnik Liste za občino Idrija Vojko Božič, predsednik koncerna Kolektor Group Stojan Petrič in kandidat, novi idrijski župan Bojan Sever

pš

Liste za občino Idrija v plačanih oglasih v lokalnih medijih. Da o odstranjevanju plakatov sploh ne govorimo.

Toda star slovenski pregovor pravi, da se pravica na koncu vedno izkaže. Volivci so zelo jasno povedali, da si želijo nadaljevanja sedanje učinkovite politike in upravljanja občine. Ponujeni program župana Severja pokriva interese vseh občanov idrijske občine. K sodelovanju vabi vse politične in gospodarske dejavnike. Odločitev za ali proti sodelovanju je seveda stvar vsake posamezne stranke, liste, podjetja, koncerna, korporacije, prav gotovo pa so volivci Severja podprli tudi zato, ker je odkrito in brez pogojevanja ponudil roko sodelovanja vsem. Prvi test pripravljenosti na skupen nastop bo že predlog o sofinanciranju brezplačnega avtobusa, ki vozi po mestu Idrija ter povezuje občinski center s Spodnjo Idrijo.

Veliki projekti, ki jih v ospredje postavlja župan Sever, so le v manjši meri, ali pa sploh ne, odvisni od denarja iz občinskega proračuna. Novi turistično-hotelski kompleks, četrta cestna razvojna os, kulturna dvorana, inštitut za živo srebro, nove storitvene dejavnosti v občini ... bodo zahtevale ogromno neproračunskega kapitala. Mimogrede: izgradnja dveh trgovskih centrov v Idriji je bila predvsem rezultat prizadevanj bivšega župana Krapša in ne razporejanja proračunskih sredstev. Pridobitev sredstev tako od gospodarsko zainteresiranih vlagateljev, iz evropskih virov kot tudi od sponzorjev in donatorjev bo pravi pokazatelj učinkovitosti novega župana. Podpora vseh strank in list v občinskem svetu bo seveda zaželena in koristna, k temu so vse povabljene. Noben udeleženec v občinskem političnem dogajanju pa si ne more privoščiti nasprotovanja izvedbi teh projektov.

Novi župan po prevzemu funkcije na prvi seji idrijskega občinskega sveta

fš

Še en projekt bo moral župan Sever pripeljati do konca. V občini Idrija moramo dobiti transparenten sistem, kdo je kdo pri financiranju za občino pomembnih dejavnosti. Jasna slika o tem, koliko denarja kdo prispeva za infrastrukturo, društva, družbene dejavnosti, javni standard in prepoznavnost občine v bližnji in daljni okolici, bo onemogočila kakršne koli špekulacije, namigovanja, tudi podtikanja in nesporazume. Končno to zahtevajo tudi občani. In ravno mi, občani, naj bi bili v vsej tej zgodbi najpomembnejši. Čeprav včasih ne zgleda tako. ◀

Vojko Božič

Nov veter v občinski stavbi

“Občani imajo vedno prav!” smo pogostokrat slišali zatrjevati aktivne udeležence pravkar končanih lokalnih volitev. Še zlasti so to radi poudarjali tisti, ki jim volilna sreča ni bila naklonjena, saj so vedeli, da bodo ta svoj prav občani uveljavljali pri izvoljenem županu in občinskih svetnikih, ki so jih, prepričani v njihove sposobnosti, volivci sami postavili na tako odgovorno funkcijo.

Manj pogosto so se tega rekla posluževali novo izvoljeni funkcionarji, vedoč, da občanov prav največkrat pomeni veliko dela in odgovornosti za tiste, ki morajo poskrbeti, da se ta prav uresniči.

Še manjkrat pa te besede želi slišati občinska uprava, na katere plečih občani ta svoj prav uveljavljajo.

Novi idrijski župan pa kljub zmagi na volitvah še vedno to trditev rad izpostavlja, očitno prepričan, da bo že nekaj na tem, če se je že zapisala med, lahko bi rekli, ljudsko izročilo v družbo številnih drugih modrih misli in pregovorov, ki se prenašajo iz roda v rod prav zato, ker je v njih vsaj nekaj resnice.

Da misli resno in da to pričakuje tudi od vseh, ki smo zaposleni v občinski upravi, nam je dal vedeti, ko nas je za miklavžev vikend namesto peharja suhega sadja čakal zares suhi (brez kapljice kofetka ali česa podobnega) spoznavni sestanek. Če smo prav pošteni, tekočine res nismo pogrešali, saj smo v duhu že videli kapljice našega potu, ki bodo potrebne,

da izpolnimo županova pričakovanja, izhajajoča iz njegovega programa, za katerega nam je ponovno zatrdil, da ga namerava uresničiti.

Zavedamo se, da to pomeni nadaljevati tempo, ki se je pričel stopnjevati že pod taktirko prejšnjega župana, in slutimo, da bo verjetno potrebno dati še kako prestavo više, saj razvoj tehnologije menda tudi našim jeklenim konjičkom omogoča vedno več brzin; in voziti s četrto, kar je bilo nekoč hit, je danes vožnja za penzioniste – pa še ti radi včasih malce pohodijo plin.

Čakajo nas nekateri že začetni projekti,

predvsem pa številni novi izzivi, s katerimi bomo zlasti skušali odpreti mošnjček “matere Evrope”, da bo čim več, z novim letom tudi pri nas uvedene, evropske valute, našlo pot v idrijsko občino.

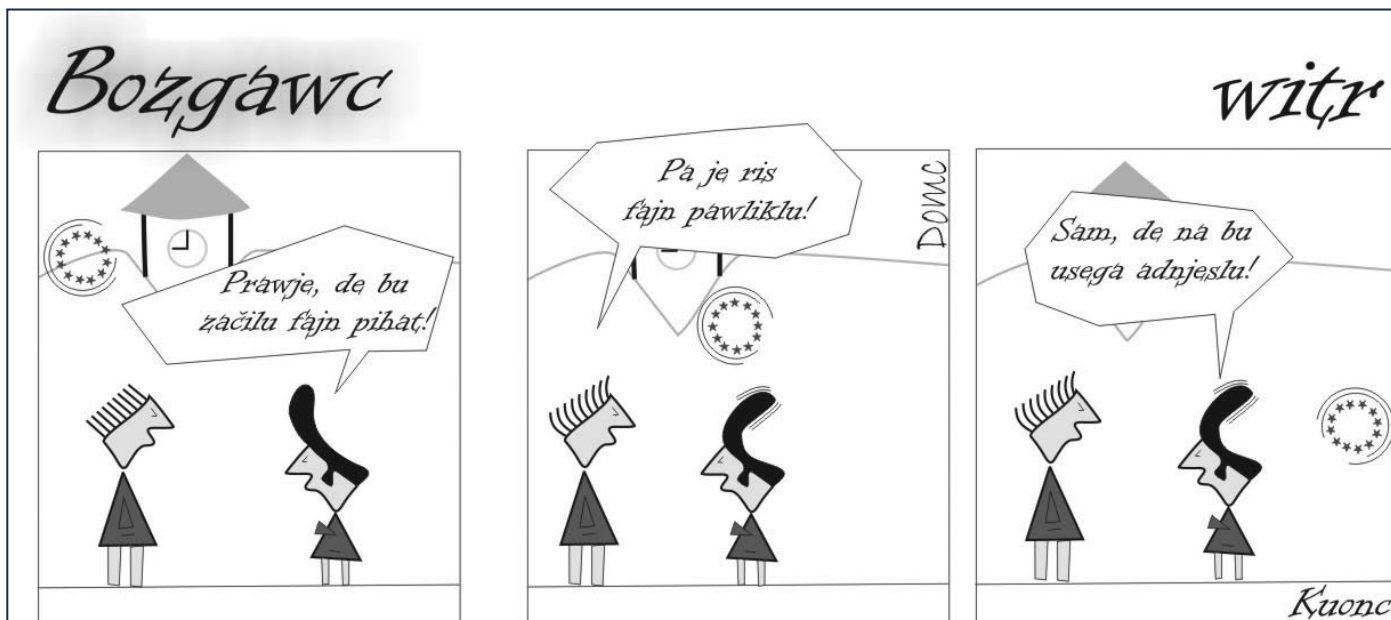
Če se bo na njeni poti iz Bruslja pojavilo preveč ovir, bo najbrž potreben kak močnejši prepih, da jih bo odstranil. Da je to učinkovito, je dokazala že kraška burja, katere močni sunki so uspeli pripihati prepotrben denar za nov vrtec. Tudi za severni veter pravijo, da je močan, ne piha sicer v sunkih, je pa trmasto vztrajen. V vsakem primeru pa vetrovi v prostoru puščajo svoje sledove. V svoji elementarni obliki ga le temeljito počistijo, obdarjeni z dušo in razumom pa mu lahko dajo novo kvaliteto še zlasti, če v okolju najdejo podporo.

Župan in delavci občinske uprave se bomo z medsebojno podporo trudili uresničiti zastavljeni program, računamo pa tudi na podporo krajevnih skupnosti, katerih nova vodstva so si že zastavila cilje za svoje mandatno obdobje in aktivno iščejo možnosti za njihovo uresničitev.

Seveda pa vsi, od župana, občinskih svetnikov in občinske uprave ter vodstev krajevnih skupnosti, računamo tudi na podporo občanov, vaše ideje, predloge, pobude, pa tudi kritiko.

Saj, kot smo dejali na začetku: “Občan ima vedno prav!” ♦

Marija Benčina

Ko se odpre volilna zadruga

Še nam zveni v ušesih parola, ki smo jo imeli v preteklem stoletju prilično često slišati o tem, kako je treba ženskam dati večji pomen in jih postaviti na vodilna mesta v družbi. Socializem je bil zagovornik emancipacije in ženske so se pojavljale tudi na položajih, ki so bili v preteklosti domena moškega. Pa ne le to, vključene v politično življenje so tiste bolj pridnim mravljicam podobne sodelovale kot tajnice edine takratne stranke in njenih podružnic, tiste bolj študirane in bolj večje govornice pa tudi kot delegatke v različnih organizacijskih oblikah samoupravnega socializma od skupščin SIS-ov pa vse do zvezne skupščine tedanje Jugoslavije.

Pa se je sistem začel spreminjati. Kapitalizem je prijadral k nam, ne da bi se tega prav zavedeli, in socialistične parole so postale zgodovina. Morda je ravno nostalgija za tistimi ne tako davnimi časi napeljala naše poslance na idejo, da so s spremembo volilne zakonodaje uzakonili t. i. žensko kvoto. Ta, drage dame, naj bi bila tisto orodje, ki bi nam dala pravo mesto v družbenem in političnem življenju. Tako pravi teorija, poglejmo pa, kaj je pokazala praksa pravkar minulih lokalnih volitev.

Ženska kvota, ki smo jo na tokratnih volitvah prvič morali upoštevati, je preprosta zakonska določba, da mora vsaka vložena kandidatura vsebovati vsaj 20 % predstavnic nežnejšega spola. Pa ne samo to! Naši poslanci namreč enostavnih stvari ne marajo preveč, zato so predpisali poleg kvote tudi t. i. zadrgo (verjetno so imeli v mislih ženski "fršlus"!), kar pomeni, da mora biti na kandidaturi prva ženska vsaj na tretjem mestu, pa nato dva moška in spet ženska in tako naprej. Če pa so strankarski kolegi odstopili prvo mesto na listi, mora biti naslednja vsaj četrta in nato vzorec spet ponovimo – zadruga pač. O možnih poračunavanjih druge polovice kandidatur med volilnimi enotami, ki si jih lahko dovolijo le politične stranke, skupine volivcev pa ne, tu ne bi izgubljali besed in zgodbe po nepotrebnem zapletali.

In smo se šli kvote in smo zapenjali zadrge!

Najprej so imeli težave tisti, ki so kandidature pripravljali. Eni zato, ker njihova politična opcija za ženske očitno ni preveč mikavna in zadostnega števila dam preprosto niso imeli, drugi pa zato, ker so bili njihovi programi gospem in gospodičnam tako simpatični, da so morali postati pozorni na moško kvoto. Enako zadrgo je treba namreč zapeti tudi, če med obilico ženskih kandidatk "vtikamo" moške. Če se je že število izšlo tako, kot je treba, pa je bil problem, kako listo začeti, saj je začetek pogojil nadaljevanje. Iz vloženi kandidatur je razvidno, da se ženske za prva mesta bodisi niso teple ali pa so jih moški kolegi preprosto potisnili na nižje kline lestvice. Saj veste, kdor je prvi, ni zadnji in le prvemu, pa morda še drugemu, se lahko pomakne svetniški stolček pod zadnjo plat.

Ko so se kandidature vlagale, pa smo imeli težave še člani in tajnik volilne komisije. Prinašali so nam vse mogoče in nemogoče kombinacije in sama sreča je bila, da so upoštevali naše napotke, naj ne čakajo zadnje minute. Tako nam je skupaj uspelo vključiti v volilne sezname prav vse, ki so to želeli.

Še večja neumnost kot pri proporcionalnih volitvah v občinski svet, kjer se s kandidaturo vsaj dejansko tudi določi vrstni red tistih, ki bodo zavzemali položaje, je šivanje zadrge pri večinskih volitvah v svete krajevnih skupnosti. Tu se najprej vsi

do onemoglosti namučimo, da zadruga štima, nato z žrebom to zadrgo premešamo tako, da se njeni zobci med sabo premešajo po čisto zmešanem vrstnem redu, na koncu pa se v svet razvrstijo tisti, ki so jim volivci namenili največ glasov. Prav lahko se zgodi, da zadruga nima niti enega samega zobca z nasprotne strani.

Toliko truda za prazen nič, bi po analizi lokalnih volitev lahko na koncu ugotovili. Kljub vsemu naprezanju v idrijskem občinskem svetu sedijo tri svetnice - enako kot v prejšnjem mandatu, ko se nam s kvotami in zadrugami ni bilo treba mučiti.

So pa številčneje zastopane dame v svetih krajevnih skupnosti, kar pa bi se, kot iz prej zapisanega izhaja, zgodilo tudi, če ne bi bilo kvot in zadrug. Bog ve, zakaj je temu tako. Morda krajani sodijo, da je dobro, da v njihovem ožjem lokalnem okolju hlače tako kot doma nosijo ženske, vsaj kakšno pa prav gotovo rabijo tudi za to, da postori nujna pisarniška opravila, ki moškim niso ravno najbolj pri srcu.

Letošnje lokalne volitve so tako svetu KS Črni Vrh s tremi izvoljenimi članicami zagotovile tretjinsko žensko zastopanost, sveti KS Dole, Ledine, Krnice-Masore, Mesto Idrija, Sp. Idrija, Vojsko in Zavratac so ozaljšani s po dvema predstavnicama lepšega spola, v Godoviču pa imajo za pušelček eno samo damo.

Kanomlja pa je nekaj posebnega. Samo dva moška in kar štiri ženske bodo v prihodnjih štirih letih gospodovali v tem najdaljšem naselju v občini. Pa bodo v Kanomlji moški doma otroke varovali in večerjo grelji, žene pa sestankovale.

Tudi moja stara mama je bila doma v Kanomlji, tu je imela celo gostilno in vedno je bila rada na tekočem z dogajanjem. Že več kot 40 let je ni med nami in za časa njenega življenja spremljati novice ni bilo ravno lahko, saj so bili radijski sprejemniki redki, pa še tisti, ki so bili, so "dali glas" le, če si jim malce pomagal. In tako je boleha sedela ob radiu s polenom v roki, da ga je kar takoj udarila, če je utihnil, ko je bilo ravno kaj zanimivega, in ga tako čim prej spet spravila v pogon. Če bi učakala izid letošnjih volitev v njeni krajevni skupnosti, bi verjetno postregla rundo na račun hiše, saj postajajo resnični verzi tiste pesmice, za katero je tako rada povedala, da se jo je učila v šoli tam nekje na začetku prejšnjega stoletja:

*Kmalu bomo doživeli,
da bo kuhal mož in pral,
pel in stal bo pri zibeli,
svoje žene se bo bal.*

*Žena v zборе bo hodila,
kjer volitve se vrše,
bo državni zbor volila,
državni zbor žene.*

V krajevnih skupnostih sicer gremo v prerokovano smer, na širši občinski ravni pa že malo manj. Čez dve leti bodo državnozborske volitve in ker se bo takrat ženska kvota še povečala, bo morda pesmica postala resničnost. Ali pa tudi ne, saj so volitve posebno zapletena zgodba, ki se le redko poetično konča. Sicer pa: "Živi bili, pa videli!" ♦

Marija Benčina

Južna in severna vrata Idrije

Pri Likarici je 22. novembra svoja vrata odprl trgovski center Tuš, ki se razprostira na 2750 kvadratnih metrih. V njem je službo dobilo več kot 40 delavcev. Ob tej priložnosti je direktor poslovne uprave družbe Engrotuš Andrej Bošnjak idrijskemu vrtcu podaril ček v vrednosti pol milijona tolarjev za nakup didaktičnih pripomočkov.

S severnimi in južnimi vrati je bivši idrijski župan Damjan Krapš poimenoval oba vstopa v mesto, tistega s tolminske in tistega z ljubljanske smeri. Po njegovem naj bi bila severna vstopna vrata v mesto Idrijo Kolektorjeva industrijska cona, južna vstopna vrata pa trgovski centri pri Likarici. Oba predela sta bila še pred nekaj leti Idričanom bolj v sramoto kot v ponos. Samo vprašanje časa je bilo, kdaj se ju bo uredilo. Vstop v mesto s tolminske strani so polepšali pred šestimi leti, ko so na desnem bregu Idrije zgradili hale S 18, S 19 in S 20 ter uredili parkirišče, na levem bregu pa so uredili hali Vleka in Ascoma. Pri Likarici so se najprej lotili urejanja semaforiziranega križišča, z izgradnjo dveh trgovskih centrov, obnovo peš mostu v Mejco in ureditvijo nogometnega igrišča pa so južna vrata zasijala v novi podobi. Kot je poudaril Krapš, severna in južna vstopna vrata še niso dobila svoje končne podobe. Severna stran bo dokončno urejena z Orodjarno Kolektor na desnem bregu Idrije. Na južni strani pa je potrebno ob zdaj že končanem objektu ob nogometnem igrišču, v katerem so balinišče, garderobe in gostinski lokal, na stadionu urediti razsvetlavo, da bo mogoče na njem pripravljati tudi večerne prireditve, in pri »foršule« zgraditi helidrom. Omenjeno lokacijo so izbrali zaradi hitre dostopnosti v nujnih primerih, predvsem v zimskem času. Helidrom naj bi Idrija dobila v letu, morda letu pa pol. Po ureditvi pa kličeta še območji Barbare in Ute, ki še vedno kazita podobo Idrije.

WELZ WORLD WIDE

WELZ d.o.o. Uspešno, zdravo in bogato leto **2007**

Nataša frizerski salon

Nataša Černilogar s.p.
Gortanova 3, IDRIJA
tel.: 05/37 22 920,
GSM: 031/302-877

*Ko hodiš, pojdi zmeraj do konca.
Spomladi do rožne cvetlice,
poleti do zrele pšenice,
jeseni do polne police,
pozimi do snežne kraljice,
v knjigi do zadnje vrstice,
v življenju do prave resnice,
v sebi do rdečice čez eno in drugo lice.
A če ne prideš ne prvič, ne drugič
do krova in pravega kova,
poskusi: vnovič
in zopet
in znova.
(Tone Pavček)*

Srečno2007!
**VESELE BOŽIČNE
IN NOVOLETNE PRAZNIKE
VAM
ŽELI FRIZERSKI SALON NATAŠA**

Oktober 2006

3. oktober - Idrijska občina je s podelitvijo nagrad zaključila letošnje akcijo »Občina Idrija, lepa in gostoljubna«, s katero že vrsto let sodelujejo v vseslovenski akciji »Mojta dežela, lepa in gostoljubna«. Podelili so deset nagrad.

5. oktober – Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija je v Cerknem pripravila okroglo mizo z naslovom Ali je turizem za Idrijsko in Cerkljansko območje priložnost?. Na njej so iskali vzroke za počasnost, neprepoznavnost in nepovezanost turistične ponudbe ter možnosti za hitrejši razvoj te panoge. Pred tem so svojemu namenu predali še nove prostore Turistično informacijskega centra, v katerem zdaj domuje Lokalna turistična organizacija Lauffar.

13. oktober – V razstavišču Nikolaj Pirnat na idrijskem gradu Gewerkenegg so odprli gostujočo razstavo National Geographic Slovenija – 100 izbranih fotografij. Posebnost odprtja razstave je bila razglasitev in podelitev nagrad najboljšim z regijskega natečaja digitalne fotografije z naslovom Fotografsko odkrivanje sveta. Prvo mesto je osvojila Kristina Seljak, učenka 9. razreda idrijske osnovne šole za fotografijo Lepota. Nagrade je podelil priznani slovenski fotograf in urednik fotografije slovenske izdaje National Geographic Arne Hodalič.

14. oktober - Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija je v Idriji organizirala kmečko tržnico, na kateri so kmetje z Idrijskega in Cerkljanskega prodajali sezonsko zelenjavo in sadje, kruh in pecivo ter med in čebelje pridelke. Ko bo urejena pokrita tržnica – to naj bi se zgodilo do konca leta -, bodo ponudbo razširili še na sire in mlečne izdelke. Projekta so se lotili lani, do zdaj pa so k sodelovanju pritegnili že trinajst kmetij.

14. oktober – Plesni klub Idrija je v nekdanjem klubu mladih nad idrijsko Mestno knjižnico in čitalnico odprl prenovljene prostore. Plesni klub ob pomoči plesne šole Urška v prenovljenih prostorih pripravlja različne tečaje za otroke, mladino in tudi nekoliko starejše

ljubitelje plesa. Tečajniki lahko izbirajo med cici plesom, orientalskim plesom, salso, družabnimi plesi in jazzom.

15. oktober – V Idriji so pripravili prvo tekmo državnega prvenstva starodobnih motociklov za pokal »Karbidoška«. Na njej je 86 voznikov nastopilo v štirih kategorijah. Tekmovalci so se pomerili na 1250 metrov dolgi progi, s startom v središču mesta in ciljem pri odcepu za pot v Češnjice. Državno prvenstvo starodobnih motociklov se je po sedmih dirkah končalo prav z dirko v Idriji.

21. oktober – Idrijska osnovna šola je ena od 22 šol, na katerih je potekalo 21. državno tekmovanje iz logike. V Idriji je na njem tekmovalo 88 učencev iz 14 šol, po večini z Notranjske. Zlato priznanje je osvojila Nina Troha.

28. oktober – Praznovanje 130-letnice čipkarske šole je bilo delovno. V počastitev obletnice so predstavili najnovejšo strokovno publikacijo z naslovom Idrijska čipka, izsledke raziskave, ki so jo izvedli med klekljaricami in učenkami šole, obiskovalci so prisluhnili predavanju o konzerviranju in restavriranju starih idrijskih čipk. Ob tej priložnosti so predstavniki idrijskega Mestnega muzeja napovedali tudi pripravo osvežene razstave o idrijski čipki, s katero bi mesto uvrstili na zemljevid evropskih čipkarskih centrov.

29. oktober – Pevke ženskega pevskega zbora Radost iz Godoviča in njihova

zborovodkinja Damjana Vončina so se udeležile 20. mednarodnega zborovskega tekmovanja Praga Cantat 2006. Nastopile so v kategoriji ženskih pevskih zborov in v kategoriji zborov, ki so nastopili s ljudskimi pesmimi. V obeh kategorijah so osvojile zlato priznanje, prejele pa so tudi pokal za najboljši ženski pevski zbor na tekmovanju.

November 2006

9. november – V razstavišču Nikolaj Pirnat na idrijskem gradu Gewerkenegg so odprli razstavo fotografij 84-letnega Idrijskega Jožeta Rupnika. Poleg rudarjenja in fotografiranja je zbiral tudi razglednice in je eden redkih, ki jih ima skoraj vse, ki so bile izdane o Idriji. Pred drugo svetovno vojno je rekonstruiral leseni božji križ iz cerkve sv. Barbare, ki je danes na altani v cerkvi sv. Antona.

13. november – Na Kendovem dvorcu v Spodnji Idriji so predstavili novo žepno knjižno zbirko Pristrčnica, s katero naj bi Slovenijo spravili iz gastronomske anonimnosti. Prve knjige Pristrčnice – vse bo 24 – nas popeljejo do 100 izbranih vin in jedi Slovenije in do 24 izbranih gostiln Slovenije. Kdo so te, je vidno že na njihovem pročelju na posebni ploščici in z diplomo v njihovi notranjščini.

18. november – KUD Cerkno je pripravil že drugi festival amaterskega filma

TRAKulja. V šestih urah so si obiskovalci lahko ogledali 19 filmov 12 amaterskih filmskih skupin, po večini z vzhodnega konca Slovenije. Primorsko je s štirimi filmi zastopal le KUD Cerčno. Laskavi naslov najboljšega igralke po mnenju gledalcev je dobila Helena Cvetežar, za najboljšega igralca so izbrali Domna Uršiča, z najboljšo idejo se ponaša film 16 minut do prestolnice, najboljši film letošnjega festivala pa je KADU?-Mora. **28. november** – Začela se je že 23. sezona muzejskih večerov. Na uvodnem

predavanju je Maksimilijan Mohorič govoril o vodnem transportu in razvoju klavž. Do konca leta bo idrijski Mestni muzej pripravil še pet predavanj.

30. november – Člani idrijskega doma upokojencev so pripravili okroglo mizo, na kateri so razpravljali o socialnem in varstvenem položaju upokojencev v luči nove zakonodaje, ki se pospešeno pripravlja in jim bo po njihovem jemala že pridobljene pravice. Od pristojnih so želeli izvedeti tudi kdaj bodo začeli graditi nov dom upokojencev.

30. november – Na pobudo Idrijsko-Cerkljanske razvojne agencije so po skoraj desetih letih vnovič oživili idrijsko Turistično društvo. Društvo, katerega predsednica je Ivana Leskovec, bo sodelovalo pri pripravi Festivala idrijske čipke, v akciji Turistične zveze Slovenije »Moja dežela, lepa in gostoljubna«, podpiralo bo vsebine, ki bodo zapolnile dogajanje na prenovljenem Mestnem trgu in sodelovalo pri pridobivanju podmladka v vrtcih in osnovnih šolah.

Iz šolskih kronik za šolsko leto 1956/57

Osnovna šola Idrija

28. novembra je bil slovesen sprejem učencev 3. razredov v pionirsko organizacijo. Učenci vseh razredov so pripravili prijeten program. Prvič je na ta dan nastopil pionirski pevski zbor pod vodstvom tov. Žnidaršič Mitje. Novo sprejete pionirje so pozdravili zastopniki gimnazijskih pionirjev in jim razdelili majhne spominčke.

V začetku meseca junija je slavilo TVD Partizan svoj jubilej – 60. letnico idrijskega »Sokola«. Priredili so slavnostno akademijo na letnem telovadišču Partizana. Pripravili so lep program, nastopili so od najmlajših članov – predšolski otroci do najstarejših – jubilarov. Izvajali so proste vaje, vaje na orodju, s kiji in parterne vaje. Slavje je trajalo dva dni. V Idriji so se zbrali člani TVD Partizan in raznih krajev Goriškega okraja: Črna Vrha, Tolmina, Kobarida, Bovca, Ajdovščine, Gorice itd. Naslednji dan po akademiji je bil javni nastop na nogometnem igrišču. Nastopili so iz vseh krajev Goriškega okraja. Na telovadišče so šli v povorki.

V letošnjem letu se je na pobudo Društva prijateljev mladine osnoval Mladinski kino v Idriji. V letošnjem letu je deloval 6 mesecev z dvema predstavama vsak četrtek. Prva je namenjena pionirjem osnovne šole, druga pa pionirjem gimnazije. Filmi so izbrani in primerni mladini. To so pravljice, filmi z zgodovinsko vsebino iz starih časov ali iz narodnoosvobodilne vojne, ki so tudi najbolj priljubljeni. Kino vodi mladina sama. Izbrali so si iz svoje srede najboljše, ki prodajajo vstopnice in organizirajo obisk. Prebitek je namenjen pionirskemu štabu za izlete, knjižnico in podobne potrebe.

Naj zabeležim še en pomemben dogodek za Idrijo. Ob zaključku jubilejnega in gospodovega leta 1956 je bila 27. dec. svečana seja obč. LO. Slavnostni govor je imel predsednik obč. LO Idrija tov. Lado Božič. Seji je prisostvoval tudi tov. Ivan Regent – član Centralnega komiteja ZKS. Za častna občana mesta Idrije sta bila proglašena predsednik FLRJ Josip Broz Tito in član Centralnega komiteja ZKS Regent Ivan.

22. maja je predsednik republike tov. Josip Broz Tito sprejel delegacijo Idrijčanov v Beogradu.

Osnovna šola Spodnja Idrija

Šolski odbor je razpravjal o šolski reformi in se boril za ustanovitev osemletke v Spodnji Idriji, da bi rešil problem šolanja naših otrok.

Pomagal je pri ustanovitvi Društva prijateljev mladine. Na šoli je delovalo 5 krožkov: dramski, recitacijski, ročnodelski, šahovski in lutkovni. Dramski krožek je naštudiral tridejanko Kraljično brez bisera. Recitacijski krožek je pripravil vse šolske predstave: 22. december, 29. november, 1. januar, 8. februar, 8. marec, 25. maj. Pri krožku ročnega dela, ki se je vršil enkrat tedensko, so pionirji izdelovali razne prtiče, izdelke iz rafije in lesa. Šahovski krožek je tekmoval v Idriji in dosegel drugo mesto. Pri lutkovnem krožku so se otroci naučili igrice Rdeča kapica in Otroci in zajčki. Lutke so izdelali sami.

Osnovna šola Cerčno

Tovariš ravnatelj je prosil tov. Viktorja Jereba, člana občinskega sveta, naj svet določi »horo legalis« za šolsko mladino in naj se to objavi. Prav tako naj bi svet razpravjal o obisku učencev kino in drugih predstav. Prepoved obiska večernih predstav naj bi prav tako veljala za tiste učence, ki so sicer že zapustili šolo, a še niso dokončali 16 let starosti.

23. oktobra je bila zaključna nabiralna »sadjarska akcija« RKS. Ker je bilo to leto obilo sadja v Cerknem in okolici, drugod pa ne, so dijaki gimnazije pridno pomagali pri nabiralni akciji. Nabrali so okoli 400 kg sadja in ga odpemili Rdečemu križu z namenom, da se ga pošlje v kraje, kjer je sadje letos slabo obrodilo.

Osnovna šola Črni Vrh nad Idrijo

10. aprila smo ustanovili na šoli posebni oddelek defektnih otrok. Te otroke je posebna komisija določila, da ne spadajo v normalni razred, ker so preveč motili pouk, sami pa niso pri pouku nič pridobili.

Na šolskem vrtu so si učenci ločeno po razredih uredili gredice ter posejali in vsadili razne rastline.

Zgodovinski arhiv Ljubljana, enota v Idriji; fondi: OŠ Jožeta Mihevcva Idrija, OŠ Vojkove brigade Sp. Idrija, OŠ spomenik NOB Cerčno in OŠ Janka Premrla – Vojka Črni Vrh nad Idrijo

SEDNA ORIGINAL

KER NIKOLI NE VESTE KDAJ

www.triglav.si

NOVI PAKETI AVTOMOBILSKIH ZAVAROVANJ

V Zavarovalnici Triglav smo prenovili avtomobilska zavarovanja in oblikovali 5 novih paketov. Paketi se med sabo razlikujejo po obsegu in številu zavarovalnih kritij. Novi paketi Zavarovalnice Triglav - za vsak žep in za vsako vozilo, z dodatnimi popusti za zveste stranke:

- **VELIKIPLUS** ponuja najbolj celovito zaščito za osebe in vozilo in ga sestavljajo vsa avtomobilska zavarovanja. **Paketni popust: 15 %.**
- **VELIKI** zagotavlja optimalno zaščito za osebe in vozila. Zanj se bodo odločali tisti zavarovanci, ki se zavedajo nevarnosti v prometu. **Paketni popust: 10 %.**
- **MALI** ponuja možnost izbora med zavarovanjem avtomobilske odgovornosti in splošnega kaska. **Paketni popust: 7 %.**
- **MINI** je namenjen voznikom s starejšimi vozili, zato je v ospredju zavarovanje odgovornosti. **Paketni popust: 7 %.**
- **KASKO** je namenjen za zavarovanje vozil. **Paketni popust: 3 %.**

MODRA ŠTEVILKA
080 28 64

Predstavništvo Idrija
Zastopstvo Spodnja Idrija,
Zastopstvo Cerčno
Zastopstvo Godovič

Lapajnetova 43,
Na vasi 31
Trg P. brigad 4
Godovič 7

tel: 05 372 76 00
tel: 05 372 10 90
tel: 05 372 32 56
tel: 05 374 74 60

 triglav

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.d.

Katastrofalna povodenj pred osemdesetimi leti

Naše kraje so v preteklosti ogrožale številne vodne ujme, najhujša pa se je razbesnela leta 1926. Višek je dosegla v času tridnevnega obilnega deževja od 25. do 27. septembra. Mihael Arko je v svoji Zgodovini Idrije (1931, str. 74) upravičeno poudaril, da je »dne 27. septembra 1926 silno deževalo.« V tistih usodnih dneh je povodenj uničevala vse, kar je dosegla. Nad hribovjem med Žirmi in Spodnjo Idrijo se je »utrgal oblak«, neurje z močnimi nalivi pa se je neustavljivo razširilo do Trebuše in na drugo stran do Polhovega Gradca. Vodna stihija je najhuje prizadela Idrijsko, Cerkljansko in gornji del Poljanske doline. Grape, potoki, Nikova, Idrijca in Kanomljica so grozeče narasli in odnašali vse, kar jim je bilo napoti. Razdivjano vodovje je rušilo mostove in hiše, spodkopavalo poti in ceste, razdiralo vrtove in njive ter sprožalo zemeljske usade in plazove. Rudarji, ki so hodili na šiht iz idrijske okolice, so pripovedovali, kako so morali večkrat bežati, saj so se jim razmočena tla dobesedno izmikala pod nogami. Pa še zanimivost: tedanji goriški prefekt, namenjen na slovesen sprejem v Idrijo, je zbehan obtičal na Želinu, od koder več dni ni mogel – ne naprej ne nazaj.

Razbesnela Nikova je razdejala središče Idrije

Hudourniki okrog Idrije so izjemno hitro in preteče prestopali struge. Podivjano vodovje je povsod odnašalo skladownice drv in hlodov. Središče Idrije je povsem opustošila Nikova, ki ni nikdar prej ne pozneje tako neusmiljeno razkazovala svoje moči. Podrla je vse mostove, razen obokanega pri Antonijevem rovu. Arko poroča, da je razbesneli vodni tok »odtrgal zbite deske tlakovane struge«. Že nad Idrijo je odneslo most pri Bevku, tako da je

bila prekinjena cesta na Vojsko. Prav tako je hrumeče valovje odplavilo most pri kapeli sv. Janeza pod gradom in most pri tedanjem »krvavem znamenju« (danes Scopolijev trg). Ostanke razdrtih mostov so skupaj z drugimi odpadki in kosi lesa povsem zaprli odtok Nikove pri prej omenjenem mostu ob šelštvi. Vodna stihija se je kot kalna morska plima razlila po celotnem območju in soseščini »avstrijskega« šolskega trga (pod Italijo Piazza G. Marconi, danes Trg sv. Ahacija) in vse križem prenašala drva, hlode, dračje, grušč, kamenje in blato. Nikova je z neustavljivo silo hrumeče reke preplavljala ulice in vrtove, rušila zidove in ograje, vdiralna v pritlične prostore stanovanjskih hiš, lomila vrata in zalivala stavbe nad meter visoko. Iz ogroženih hiš se je nekaj ljudi komaj rešilo s pomočjo italijanskih vojakov. Na prostoru med magazinom, gledališčem in tedanjo lekarno se je vodna gladina v najkritičnejših trenutkih povzpela celo do poldrugega metra.

Podobne katastrofalne razsežnosti je povodenj zavzela v spodnjem delu Idrije. Ker je divji tok Nikove zaviral odtekanje Idrijce, je slednja še dodatno pritisnila vodne mase navzgor proti mestnemu središču. Pod vodo se je znašlo celotno območje do današnje gostilne Soča. Najbolj so bile prizadete naslednje takratne stavbe: gostilna Štravs, Kos, trgovina Šraj – Grilc, trgovina Krščanskega gospodarskega društva (Stara zadruga), hotel Didič (Kanon, kuhinja, skladišče), gostilna Jereb (Firbar) in Štekar. Mogočna Idrijca je pretrgala znamenite grablje na Lenštat, zalila žago Fortič in odplavila vso hlodovino, deske in drva.

Svojo grozljivo uničevalno silo je reka skupaj z divje dotekajočimi pritoki razkazovala naprej po dolini. Pri Renkovcu je zasulo nekaj hiš v grapi in odneslo gostilniški salon, pri Rupčerju pa sta utonili sestri Velikajne, ki sta bežali iz ogrožene hiše, napol zasute z gruščem in skalovjem.

V Spodnji Idriji konec septembra 1926

Tudi v Spodnji Idriji je povodenj povzročila tako rekoč nezaslišano razdejanje. Idrijca se je spremenila v gigantski veletok s pretokom 600 m³ vode na sekundo in drugega za drugim odnesla stara lesena mostova na Marofu in v Spodnji Idriji. Glavni pr'farski most čez reko je splaval po vodi kot orehova lupina, prav tako Božičkov salon (pri sedanji gostilni Na vas'), ki je pristal na njivi na Poklonu. Prestrašeni vaščani so se komaj umikali pred valovjem Idrijce in Kanomljice ter pred hudourniki, ki so drli izpod Ledinske planote in Cerkovnega vrha. Apokaliptično razdejanje je bilo iz ure v uro hujše, tako da se je ob poškodbah stavb in cest podoba vasi bistveno spreminjala. V hudourniški grapi pod cerkvijo Marije na Skalci je zasulo več hiš in eno celo razrušilo. Omenjeni hudournik izpod Cerkovnega vrha

je odtrgal del pokopališča in prinesel krste z razpadajočimi trupli pokojnikov na glavno cesto sredi vasi. Idrija je nevarno spodkopavala hiše ob svojih bregovih in onesposobila cesto proti Kanomlji. Domala vse ceste in poti v okolici so bile zatrpane z večjimi in manjšimi zemeljskimi usadi in plazovi. Pod Pečnikom nad Faro je do polovice zasulo rudniško elektrarno, prav tako žago in mlin v škofiji ob cesti proti Idriji. Vseposod po pobočjih so blatni curki brizgali iz zemlje in sprožali premike razmočenih tal, tako da je mnogo materiala drselo ali zgrmelo v dolino. Na strminah okrog Spodnje Idrije je zazijalo na desetine usadov in vdorov. Narasla Kanomljica je po svoji dolini uničevala mlino in žage, razdrila cesto in poškodovala več hiš. Na Poklonu

Zasilni most v Spodnji Idriji po povodnji

so v valovih Kanomljice in Idrije izginili ostanki grabelj. Plaz kamenja in blata je zatrpal tamkajšnje kapelico ob cesti, današnji veliki smreki – zasajeni po povodnji kot drobceni mladiki – pa spominjata na tisto hudo jesen.

Ko so se po enotedenski kataklizmi vode postopno umirjale, so ostajali za njimi v naših krajih žalostni prizori: povsod kupi in sipine blata in gramoza, reke in pritoki brez mostov, spodjedene in pretrgane ceste in poti, napol razrušene stavbe, stotine usadov in plazov ter uničeni jesenski pridelki. Razumljivo je, da so zemljiški in hišni posestniki, kmetje, rudarji in trgovci, utrpeli velikansko škodo, ki so jo v posameznih primerih ocenjevali na več tisoč lir. Arko je zapisal, da je prefekt takoj po katastrofi »prinesel 19.500 lir, ki naj bi se razdelile med najbolj potrebne«. Za primerjavo povejmo, da je ta znesek predstavljal kakih štirideset povprečnih rudarskih plač.

Celotna škoda je bila seveda domala nepopisna, zato je odpravljanje posledic trajalo več let. V prvih mesecih je bilo nujno potrebno vzpostavljati prometne povezave, ki so bile zlasti proti Tolminski dalj časa pretrgane. Tostran rapalske meje je italijanska vojska najprej postavljala nekaj zasilnih prehodov in improviziranih mostov čez glavne vodotoke, izgradnja novih in trdnih zidanih mostov pa je sledila šele okrog leta 1930. Omenjeni mostovi, v preteklih desetletjih ustrezno statično sanirani, še vedno uspešno kljubujejo nepredvidljivim idrijskim vodam in naraščajočemu prometu.

Sledovi najstrašnejše povodnji, kar jih pomni zgodovina naših krajev, pa so na konfiguraciji terena marsikje opazni še danes. ◀

Janez Kavčič

Ko bi le bil zmeraj tako poln!

Četrtek, 9. november. Točno ob 6. uri je z avtobusne postaje v Idriji prvič odpeljal medmestni avtobus, ki je poskusno tri dni vozil med Idrijo, Spodnjo Idrijo in Podrotejo. Že navsezgodaj zjutraj je bilo na njem pet potnikov. Dober začetek. Potnikov je bilo iz vožnje v vožnjo več. V treh poskusnih dneh se je z avtobusom peljalo nekaj več kot 1900 občank in občanov. Nekateri zato, ker jim je ta povezava prišla prav, ker so morali po opravkih, v šolo,

službo, drugi - tudi takih je bilo nekaj – so prišli zgolj iz radovednosti. Anketa, ki so jo opravili med potniki v avtobusu, je pokazala, da je tovrstna avtobusna povezava še kako potrebna. Vodstvo občine se je zato odločilo, da bo avtobus poskusno vozil tudi v veselem decembru.

Kot je povedal župan Bojan Sever, bi radi dokončno rešili nekatere povsem organizacijske probleme in probleme, ki jih imajo s postajališči. »Ljudi želimo spodbuditi, da se ne bi več toliko vozili z avtomobili, ampak bi raje uporabili avtobus. Predvsem pa s to povezavo razbremenimo starše, ki morajo otroke voziti v šolo in na razne krožke«. Kot nam je zatrdil Sever, bo avtobus vozil tudi po 2. januarju 2007. Takrat pa bo verjetno že plačljiv. Realna cena za mesečno karto bi bila od 1500 do 2000 tolarjev, ob predpostavki, da bi jo kupilo vsaj 1000 ljudi, ali manj, če jim uspe dobiti sponzorje. Do zdaj je finančno pomoč obljubil le koncern Kolektor Group. Po besedah župana Bojana Severja je zdaj na njih, da najdejo ustrezen avtobus, ki bo prilagojen tudi starejšim občanom in invalidom, čas pa bo pokazal, ali potrebujejo še kakšno postajališče več, ali režim vožnje ustreza, ali bi moral avtobus voziti pogosteje in ali je relacija Idrija – Spodnja Idrija – Podroteja dovolj, ali bi bilo smiselno, da avtobus vozi tudi, recimo, do Psihiatrične bolnišnice.

Medmestni avtobus na svoji vožnji kar trikrat ustavi na Mestnem trgu pš

Mirjam Marinac, Spodnja Idrija

Po mojem mnenju je to zelo pametna ideja. Nekateri imajo tudi več otrok, zato morajo po večkrat na dan v Idrijo. Tudi mi. Ta avtobus je idealna rešitev. Zdaj se peljem drugič, sem se že včeraj, prvi dan prevozov. Bom pa to brezplačno avtobusno povezavo maksimalno izkoristila še danes in jutri.

Nina Frelih, Polona Šinkovec, Spodnja Idrija

Sva zelo zadovoljni s to avtobusno povezavo. Bi nama sicer bolj ustrezalo, če bi avtobus recimo iz Spodnje Idrije odpeljal ob 7. 45, ker je ta, ki gre ob 7. uri iz Idrije, malo prezgodaj. Predvsem nama ustreza, ker je brezplačen, prej sva vsak dan štopali v šolo. Sva dijakinji idrijske gimnazije Jurija Vege. Avtobus, za katerega je treba odšteti 310 tolarjev v eno smer, je namreč predrag. Ker je ta poskusna avtobusna linija brezplačna, jo bova vsekakor izkoristili.

Matic Kosmač, Idrija

Z avtobusom sem se v šolo peljal že včeraj, torej se danes peljem že drugič. Vstopil sem pri Likarici in se peljal do glavne avtobusne postaje. Drugače v šolo hodim peš ali pa me vozi mama. Tudi ona se je te avtobusne povezave zelo razveselila. Prav fino bi bilo, če bi jo uvedli za stalno. Če bom imel v središču mesta še kakšne opravke, bom brezplačni avtobus v teh dneh seveda izkoristil.

Joan Možina, Žiri

S kolegom nimava kaj početi – imamo prosto uro-, pa sva se šla malo peljat. Ta povezava se mi zdi zelo dobra, samo upam, da ne bo potem, če jo bodo uvedli, predraga. Če bi bil avtobus še potem brezplačen, bi bilo pa sploh super. Verjetno bi se še kdaj peljal, recimo en krog do Spodnje Idrije in potem še tja do Likarice. Po moje je ta povezava za domačine zelo dobrodošla. Mislim, da se bo vozilo veliko ljudi.

Franc Lapajne, Idrija

To avtobusno povezavo bi morali uvesti že zdavnaj. O njej govorijo že od 70-ih let. Naj si gredo pogledat v Gorico, kjer je tovrstni avtobus že skoraj dve leti brezplačen. To se pravi, da je samo nekje nekdo nesposoben, ker tega ne more zagotoviti. Peljem se prvič, včeraj ni bilo časa, ga bom pa verjetno še kaj izkoristil. Verjetno bi se peljal tudi, če bi bilo treba nekaj malega plačati, vsaj ob slabem vremenu.

Anica Štekar, Idrija

Nad brezplačnim avtobusom, ki so ga uvedli poskusno, sem zelo navdušena. To je nekaj enkratnega. Danes se peljem prvič. Ga bom pa z veseljem še koristila. Če bodo to povezavo uvedli za stalno, potem pa sploh. Mi bo velikokrat prišel prav. Vsaj dvakrat na teden moram iz Podroteje v center po opravkih. Po navadi me pelje hčerka, ko gre v službo, nazaj pridem pa z avtobusom ali peš.

Robert Kogej, Spodnja Idrija

Končno ena pametna povezava. Upam, da bo za vedno. Pa še brezplačen je. Danes se peljem prvič, ker sem slučajno brez avta. Grem v službo. Drugače se avtobusa, če bo, ne bom veliko posluževal. Ga bom pa zdaj sigurno izkoristil. Prvi vtis je super, bi se moral pa večkrat peljati, da bi lahko kaj konkretnega povedal. Tudi če bi ga bilo treba plačati – po neki sprejemljivi ceni – bi se prav tako peljal.

Silvi Klemenčič, voznik avtobusa

Ta povezava je čisto v redu, samo po mojem mnenju začne voziti prezgodaj in konča prepozno, vsaj za poleti. Pozimi tak vozni red povsem ustreza. Pri takem obisku, kot smo ga deležni, bi avtobusna povezava obstala. Kot voznik avtobusa lahko rečem, da bi se, če bi moral cel dan voziti na tako kratki razdalji, kar malo naveličal. Nekaj ur pa ni problem. Zdaj vozimo štirje vozniki, če pa bi to progo morda uvedli za stalno, nas ne bi bilo toliko. Verjetno bi bila samo dva. Eden dopoldne in eden popoldne.

Jelka Tušar, Idrija

Po mojem mnenju je ta avtobusna povezava pika na i. Boljšega, kot je to, se niso mogli spomniti. Peljem se prvič, saj sem šele včeraj izvedela zanj. Grem do Marofa, na obisk. Se bom pa zagotovo še kam peljala. Zdaj, ko je, ga bom izkoristila. Bom šla na pokopališče. Na Marof pridem zelo velikokrat, če bodo uvedli to povezavo, bom pa še večkrat.

Danijela Likar, Idrija

Če bi tako avtobusno povezavo uvedli za stalno in ne samo tri poskusne dni, bi bilo zelo fino. Predvsem zaradi starejših ljudi. Sploh pozimi bi bil avtobus dobrodošel, ker je zaradi snega in poledice težje dobiti prevoz. Poleti še nekako gre. Avtobus je prišel kot naročen, ker grem pravkar iz službe. Sem vzela štiri ure dopusta.

15 LET STROKOVNOSTI, ZANESLJIVOSTI IN ZAUPANJA

Mejniki

1987

Sodelovanje profitne skupine Elektronika podjetja Kolektor z nemškim podjetjem Synatec GmbH.

1991

Ustanovitev podjetja Synatec elektronika d.o.o. Idrija.

1992

Zastopstvo podjetja Klockner Moeller za slovensko tržišče.

1993

Partnerska povezava s podjetjem Elsing Inženiring d.o.o.

1996

Zastopstvo podjetij Stahl in Dold za slovensko tržišče.
Ustanovitev pisarne v Mariboru.

2000

Selitev na novo lokacijo v Idriji.

2001

Vstop v skupino Kolektor Group.

2003

Ustanovitev pisarne v Tolminu.

2005

Ustanovitev podjetja na Hrvaškem.
Zastopstvo podjetij Beka associates, Ecom instruments za slovensko in hrvaško tržišče.
Ustanovitev podjetja Vran Inženiring d.o.o.

2006

Zastopstvo podjetij EGE Elektronik, ELMESS, Klöpffer - Therm, MicroSYST in Jokab Safety za slovensko tržišče.
Pridobitev certifikata ISO 9001:2000.

2007

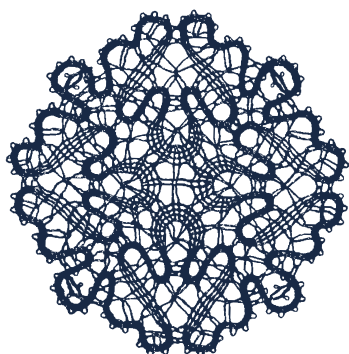
Nadaljevanje zgodbe o uspehu.

KOLEKTORGROUP

www.synatec.si

SYNATEC

KOLEKTORGROUP

**Naj vas
v letu 2007
spremljata
sreča in veselje.**

**Prijetne božične
in novoletne praznike
vam želimo.**

15 let

SYNATEC

3 Alan G. Robinson na obisku pri nas

- Vodilnim delavcem Kolektorja je predaval o vzpostavitvi sistema idej

4 Proizvodnja vseh smernih prikazovalnikov v polni pripravljenosti

- Na potezi so tržniki

8 Proizvodnji Kautt & Buxa po novem samo v enem kraju

- Združitev proizvodenj naj bi omogočila boljše poslovanje v prihodnje

10 Trinajsta plača

- Anketa je pokazala, da so jo delavci pričakovali

Kolektor bo v Idriji zgradil interdisciplinarni raziskovalni grozd

Sredi prihodnjega leta bo koncern Kolektor Group na svoji matični lokaciji v Idriji začel graditi interdisciplinarni raziskovalni grozd za razvoj novih produktov. V njem bo našlo delo najmanj 100 inženirjev. Nekaj se jih bo vanj preselilo iz različnih Kolektorjevih produkcijskih enot, ostale pa bo koncern pritegnil k sodelovanju iz svojega okolja. Novo poslopje inštituta bo obsegalo 4.000 kvadratnih metrov uporabnih površin in bo predvidoma dokončano v letu 2008. Sredi prihodnjega leta bo v Kolektorjevi industrijski coni v Idriji stekla tudi gradnja nove orodjarne. Sredstva zanjo je koncern že zagotovil, trenutno pa tečejo postopki za pridobitev potrebnih dovoljenj. Tako naj bi Kolektor Group v prihodnjih dveh letih v Idriji in v Industrijsko obrtni coni Zapolje pri Logatcu zgradil skupaj kar 10.000 kvadratnih metrov proizvodnih površin. Te bodo namenjene širitvi obstoječih in uvajanju novih proizvodnih programov, kar bo prispevalo h krepitvi organske rasti koncerna, ki začasno opušča strategijo prevzemov podjetij s sorodnimi in sinergijskimi programi na tujem in doma.

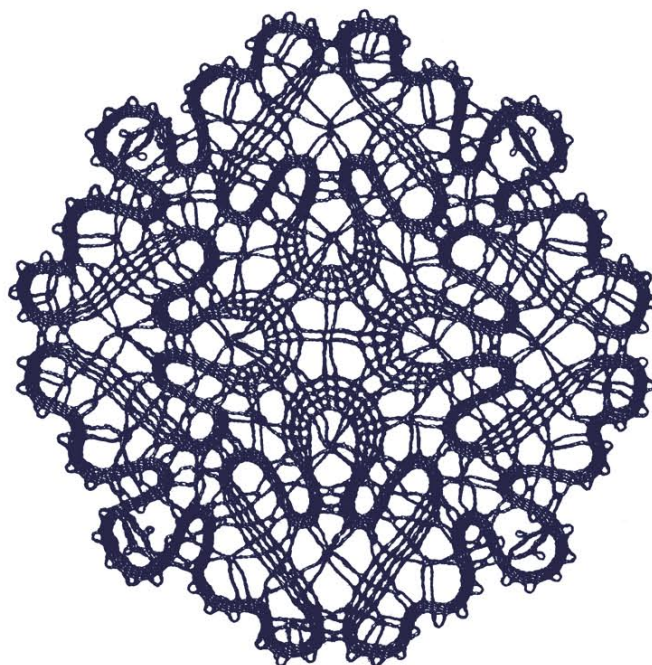
KOLEKTORGROUP
 koncern z več kot 20 podjetji po vsem svetu

Kolektor Group d.o.o.
 Volčkova 10
 2250 Idrija
 Slovenija
 Tel.: +386 5 3750 100
 Fax: +386 5 3750 150
 E-mail: kolektor@kolektor.si
 www.kolektorgroup.com

VAM PREDSTAVLJA
 OBLIKOVANJE VAŠE KARIERE
 V VEČJEM SLOVENSKEM
 MEDNARODNEM
 KONCERNU IZZIV ZA
 PRIHODNOST?

SODELOVANJE
 V KONCERNU
 KOLEKTOR GROUP
 JE PRAVI IZZIV!

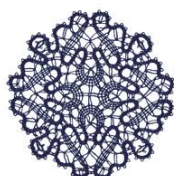
KARIERA | 06
 26. 10. 2006

KOLEKTORGROUP

**Naj bo leto 2007
z veseljem in srečo obdarjeno
in z uspehom razsvetljeno!**

**Prijetne božične
in novoletne praznike
vam voščimo.**

Vzpostavitev sistema idej je prvi korak do uspeha

Na obisku v Idriji se je mudil dr. Alan G. Robinson, predavatelj na Istenberški šoli za menedžment Univerze Massachusetts – Amherst. Direktorjem vseh s koncernom povezanih družb, direktorjem divizij in ključnim strokovnim delavcem je spregovoril o kreativnosti, inovativnosti ter dobrem in učinkovitem sistemu idej. Ta je namreč prvi korak do poslovne odličnosti, ki nas loči od ostalih ponudnikov na trgu. Po besedah dr. Robinsona je treba najprej začeti poslušati svoje zaposlene, tudi tiste na najnižjih položajih, kajti prav oni opazijo večino problemov in priložnosti, a hkrati opozarja, da lahko, ko se enkrat odpremo idejam, doživimo »idejni cunami«. Ideje je tako smotrnejše iskati postopno, po področjih ali morda za vsak konkreten problem posebej. V tem primeru se bodo zaposleni osredotočili samo na določeno področje in tako dobili več idej. Predavatelj je mnenja, da moramo iskati majhne izboljšave. Na njih lahko gradimo velike, so učinkovitejše in tako specifične, da so v primeru kraje največkrat povsem neuporabne. Dober sistem idej – tako Robinson – ne predvideva nagrajevanja izboljšav. Te so brezplačne in del službe.

Alan G. Robinson med predavanjem, ki je bilo namenjeno direktorjem s koncernom povezanih družb, direktorjem divizij Kolektorja Pro in ključnim strokovnim delavcem skupine

Predavanju dr. Alana G. Robinsona je sledila okrogla miza, na kateri so udeleženci predavatelja seznanili z razmerami v podjetju in mu zastavili kar nekaj konkretnih vprašanj, povezanih z njihovim delom.

»V Slovenijo me je tudi tokrat povabila fundacija za poslovno odličnost«, je povedal **Alan G. Robinson** in dodal, da so ob njegovem prvem obisku v Kolektorju pred pol leta govorili o koncernovih priložnostih. »Že takrat mi je bilo jasno, da se lahko podjetje povzpne še veliko višje. Možnosti je veliko. Nekaj predlogov sem dal že takrat. Zdaj, ko sem se vrnil v Slovenijo, je fundacija ponovno vzpostavila stik s Kolektorjem. Hoteli so, da se vrnem k njim in povem nekaj o inovativnosti, kreativnosti in vzpostavitvi sistema idej. S predavanjem sem želel vodstvo spodbuditi, da bi vrglo stran škatlo predlogov in si reklo: »Želimo biti konkurenčni, zato potrebujemo dober sistem idej in potrebujemo ga hitro.« Želim si, da bi spremenili način dela s svojimi zaposlenimi. Kolektor mi je zelo všeč in mu želim le najboljše. Ko sem bi zadnjič tu, so mi dejali, da je Idrija mesto s samo enim produktom, ki pa je žal že umrl. Spomnim se, da sem takrat povsem enako pomislil o Kolektorju, katerega poslovanje je v večji meri osnovano na samo enem produktu, komutatorju, ki je v fazi zrelosti. Tega se tudi zavedajo in ravnajo povsem pravilno, ko si prizadevajo dobiti čim več novih idej za prihodnost. To je najboljši pokazatelj, v kakšni smeri se bo Kolektor razvijal v prihodnje.«

Okrogla miza, na kateri so udeleženci gosta seznanili z vzpostavljanjem sistema idej v Kolektorju

»Na okrogli mizi smo naše delovanje soočili in povezali s predavateljevo teorijo in njegovimi izkušnjami«, je povedal direktor Kolektorja Pro **Valter Leban**. »Pozornost smo namenili predvsem trem področjem, in sicer sistemu izboljšav, vključitvi belih ovratnikov oziroma umskih delavcev v ta proces in razjasnitvi dileme, ali so izboljšave del strategije ali ne. Dr. Robinson nam je zelo nazorno povedal, kaj delamo narobe. Odprl nam je obzorja. Naš namen je, da postanemo učeča se organizacija, da začnemo naše ljudi drugače izobraževati. Bistveno je, da začnemo spreminjati filozofijo in kulturo podjetja. Namen predavanja in okrogle mize je bil, da širše občinstvo sliši, da ni orodje tisto, ki je pomembno, pač pa filozofija. Dobili smo potrditev, da moramo začeti z malimi izboljšavami, saj iz malega raste veliko. Predvsem pa smo se lahko prepričali, da izboljšave ne morejo biti plačljive, saj glavni namen izboljšav ne more in ne sme biti denar, pač pa dejstvo, da si lahko s tem izboljšamo in olajšamo delo.«

Proizvodnja vsesmernih prikazovalnikov pripravljena na naročila

Po dobrih dveh letih intenzivnega dela na področju industrializacije vsesmernega prikazovalnika (omnija) je proizvodnja Divizije Idrum pripravljena na serijsko proizvodnjo oz. na izpolnjevanje naročil kupcev.

V prvi polovici leta 2004 je skupino, ki se je ukvarjala z razvojem in izdelavo vsesmernih prikazovalnikov, sestavljalo šest ljudi – vodja skupine, dva konstruktorja, dva tehnologa in tržnik, ki so skupaj z zunanji sodelavci delali na razvoju prototipov v kleti zdaj že porušenega Avto centra. Poleti 2004 se je skupina začela počasi širiti, cilj je bila industrializacija vsesmernega prikazovalnika. Vzporedno smo urejali nove prostore za prototipno delavnico in proizvodnjo v prostorih bivše rudniške

Idriska skupina...

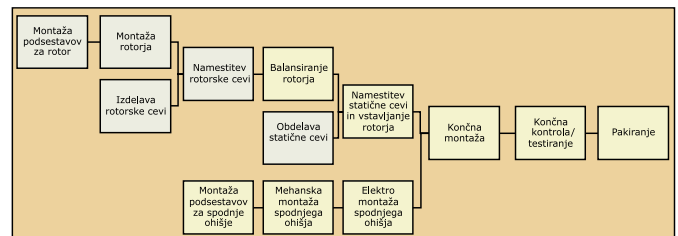
mehanične delavnice oz. »drakslna«.

Pot od prototipa do industrijskega izdelka je vse prej kot enostavna. Takratni prototipi so delovali sicer zelo dobro, niso pa ustrezali zahtevam sodobnega industrijskega oblikovanja, pa tudi njihova uporabnost je bila precej omejena. Treba se je bilo prilagoditi obema – oblikovalcu in uporabniku, zato so bile razvojne aktivnosti ves ta čas zelo intenzivne.

Stal se soočamo z dvema izzivoma – razviti izdelek, ki bo zanimiv, privlačen za oko, zanesljiv in prijazen uporabniku, na drugi strani pa primeren za serijsko proizvodnjo. Ker je bil celoten proces uvajanja popolnoma novega izdelka v proizvodnjo, ki v nobeni fazi ni podobna proizvodnji komutatorjev, v veliki meri neznanka, smo z izdelavo serij začeli zelo zgodaj – ko izdelek še ni bil v celoti razvit. Na ta način smo pospešili učni proces in se učili na praktičnih primerih. Za prehod od prototipa do industrijskega izdelka oz. za vzpostavitev proizvodnega sistema je potrebna cela vrsta aktivnosti. Najprej je treba definirati izdelek in kreirati konstrukcijsko dokumentacijo ter kosovnico z natančnim poimenovanjem oz. kodiranjem sestavnih delov, ki ustreza tudi informacijskemu sistemu. Za vse sestavne dele, ki so za prototipe proizvedeni orodjarsko, je potrebno poiskati ustrezne tehnologije, ki kakovostno in cenovno ustrezajo zahtevam serijske proizvodnje. Sledi iskanje in izbor dobaviteljev posameznih sestavnih delov in komponent ter nabava le-teh. Določiti je potrebno tehnološke postopke za izdelavo sestavnih

delov ter montažo, izdelati proizvodno, kontrolno in spremno dokumentacijo, urediti delovna mesta, zagotoviti potrebna delovna sredstva – tudi konstruirati in izdelati kakšen prav poseben stroj ...

Z razvojem in industrializacijo so se večale tudi prostorske potrebe, zato smo za potrebe proizvodnje in skladišča okupirali še prostore bivše davčne uprave in tam uredili delovna mesta. Letošnje poletje smo začeli z branjem knjige Toyota way in pri oblikovanju procesov poizkušamo upoštevati tudi nova znanja, pridobljena na bralnih delavnicah, na katerih sodelujemo vsi člani skupine. Proizvodni proces je v tem trenutku prilagojen za montažo dveh omnijev na izmeno. Shematsko je tok prikazan na spodnji skici:

Tok materialov v proizvodnji Idrum omni

Izdelek potrebuje tudi stvari, ki niso odločilnega pomena za njegovo delovanje, so pa nujno potrebne za to, da izdelek lahko prodamo in uporabnik zna z njim ravnati. V ta sklop spadajo:

- razne nalepke: specifikacijska nalepka s podatki o izdelku (naziv, serijska številka, datum proizvodnje, podatki o napajanju ...), opozorilne nalepke, nalepke za označevanje ...,
 - navodila za uporabo,
 - garancijski pogoji,
 - servisna knjiga in servisni priročnik,
 - embalaža,
 - certifikati o skladnosti proizvoda s standardi (CE znak).
- Prav ta zadnja točka – pridobitev certifikata o skladnosti proizvoda s standardi oz. pridobitev CE znaka - je bila poglavje zase: zahteven projekt, ki je - poleg pridobivanja potrebne

... in ljubljanska skupina mehatronikov

dokumentacije od proizvajalcev komponent in dolgotrajnih testiranj pri pooblaščenem inštitutu - sprožil tudi plaz sicer manjših sprememb, s katerimi smo zagotovili, da je naš izdelek v skladu z vsemi direktivami, ki jih taka certifikacija zahteva, in posledično tudi varen za uporabnika.

Od dne, ko smo uspešno prestali vse teste in na naše veliko veselje pridobili tudi tako težko pričakovani CE znak, smo izdelali tri serije – skupaj 80 omnijev tipa 450 PRN. Vsaka serija je bila od predhodne nekoliko drugačna, predvsem z izvedenim velikim številom izboljšav in cenejša. Skozi ves proces razvoja, tako izdelka kot proizvodnega procesa, iščemo nove in nove izboljšave, da bi poenostavili in pocenili sestavne dele in postopke izdelave ter izboljšali delovanje naprave. V tem trenutku smo pripravljene na serijsko proizvodnjo obstoječih modelov omni 450PRN, hkrati pa so že v teku aktivnosti za izboljšani model, ki bo veliko bolj prijazen uporabniku, širša bo uporabnost izdelka, sestavljen bo iz veliko manj sestavnih delov ter posledično lažji in cenejši. Prvi prototipi bodo izdelani predvidoma do konca meseca januarja.

Naši kolegi »Ljubljančani« (del Divizije Idrium, ki deluje v Ljubljani v okviru »Laboratorija za Optodinamiko in lasersko tehniko ter opto - mehatronske sisteme« v sodelovanju s tamkajšnjo fakulteto za strojništvo) so vzporedno razvili izdelek in proizvodni proces za omni 220 LED. Pravkar je v izdelavi druga serija tega izdelka, ki z zaslonom iz svetlečih diod (LED) omogoča izpis zelenih animiranih vsebin.

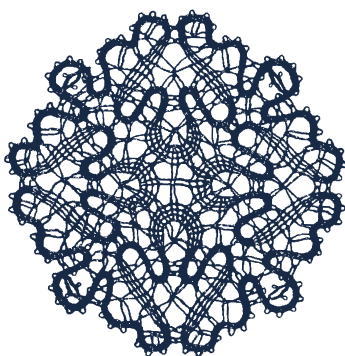
V tabeli je predstavljeno skupno število omnijev, ki so bili izdelani po septembru 2004.

Model	število izdelanih kosov	
Omni 300 PRN	5	(prototipi)
Omni 150 PRN	19	
Omni 450 PRN	95	
Omni 650 PRN	5	(prototipi)
Omni 220 PRN	2	(prototipi)
Omni 1300 PRN	1	(prototip v izdelavi)
Omni 220 LED	14	+ 10 v izdelavi

Rezultati razvoja in proizvodnje vsesmernih prikazovalnikov so zasluga vseh sodelavcev, vključenih v te procese, ki so s svojim delom, znanjem, idejami in iznajdljivostjo pripeljali projekt do tega nivoja. Preboj na tržišče s tako novim in revolucionarnim izdelkom je težak in v tem trenutku smo v fazi, ko je proizvodnja prehitela trženje in moramo izdelavo novih serij omnijev upočasniti. Zdaj je na potezi trženje – proizvodnja željno pričakuje naročila, ki so pogoj, da jo ponovno zaženemo na polno.

Danijela Brložnik

KOLEKTORGROUP

Naj vas
v letu **2007**
spremljata
sreča in veselje.

Vesele božične in prijetne
novoletne praznike
vam voščimo.

FMR

Sejem Kariera 06

Koncern Kolektor Group se je predstavil na Karieri 06, najprestižnejšem kariernem dogodku leta, ki je bil 26. oktobra na Gospodarskem razstavišču. Karierni sejem, na katerem je letos sodelovalo več kot 50 priznanih slovenskih podjetij, je namenjen srečevanju delodajalcev in iskalcev zaposlitve.

Pred Gospodarskim razstaviščem v Ljubljani je bilo ves dan živahno

Koncern so zastopali mladi strokovnjaki, ki so se šele pred kratkim zaposlili v koncernu in z njim povezanih družbah. Polonca Pagon, Urška Naglič, Janez Modrijan in Vladimir Milošević, so se pogovorili kar s 179 kandidati. Med njimi jih je bila več kot tretjina tehniških poklicev. S kandidati so se dogovorili, da bodo obiskali koncernovo službo za razvoj kadrov, kjer se bodo lahko individualno pogovarjali o oblikah sodelovanja in možnostih zaposlitve.

Predstavniki koncerna so imeli polne roke dela, saj je bil njihov razstveni prostor ves čas oblegan

Nekaj razgovorov so že opravili, druge potencialne kandidate to še čaka. Koncern Kolektor Group namreč išče dinamične, odgovorne in predvsem ustvarjalne ljudi, ki še študirajo ali pa so že končali študij strojništva, elektrotehnike, računalništva ali trženja.

Polonca Pagon iz Synateca je povedala da, je bila udeležba na letošnjem kariernem sejmu za Kolektor Group uspešna. "Zaradi dobrih predsejemskih dejavnosti – deljenja letakov na ciljnih (tehničnih) fakultetah, obveščanja po elektronski pošti in plakataranja – so naš razstveni prostor v veliki meri obiskali kandidati, ki jih iščemo. S ciljnim obveščanjem smo tudi dosegli, da so se na razgovor pripravili in so Kolektor Group dobro poznali. Tako ti uvodni razgovori niso bili le enosmerno posredovanje informacij, ampak smo lahko kandidata ocenili, oziroma dokaj natančno poiskali skupne točke v interesih in razvoju kariere. Karierni sejem je dobra priložnost za uveljavljanje podjetja kot top delodajalca, poleg tega omogoča vpogled v razmere na trgu dela in neposreden stik s kandidati."

Vladimir Milošević, ki je skrbel za vsebinsko plat predstavitve, med pogovorom z naključnima obiskovalkama

Posebnost Kolektorjeve predstavitve je bila nagradna igra, v kateri so lahko sodelovali vsi, ki so obiskali njihov razstveni prostor. Nagrado založbe Pasadena je prejel Aleš Fantinič iz Kopra, nagrado potovalne agencije Collegium pa Janez Vegan iz Ljubljane.

Koncern Kolektor Group k sodelovanju povabil Zoisove štipendiste

V drugi polovici oktobra se je koncern Kolektor Group na Zavodu za zaposlovanje Republike Slovenije v Ljubljani predstavil iskalcem zaposlitve in Zoisovim štipendistom iz občin ljubljanske regije, kamor spadata tudi idrijska in cerkljanska občina.

Predstavniki koncerna, izvršna direktorica za razvoj kadrov in stike z javnostmi Kolektor Group Ingrid Kermavnar, izvršni direktor koncernove komerciale mag. Rok Vodnik, direktor Inštituta Nanotesla dr. Andrej Žnidaršič in direktor koncernove Divizije Idrium dr. Simon Strgar, so tega najprej predstavili iskalcem zaposlitve.

Mag. Rok Vodnik, direktor koncernove komerciale je Zoisovim štipendistom predstavil Kolektor Group in podjetja, ki jih ima doma in po svetu

Na kratko so udeležence seznanili z dejavnostmi koncernovih družb doma in po svetu in jim predstavili vizijo razvoja. Kot je povedal Rok Vodnik, so prisotni na vseh glavnih trgih. Zaposlenih imajo tri tisoč ljudi, od tega tisoč v tujini. Zaradi razvoja novih programov na nekomutatorskem delu proizvodnje potrebujejo nove, predvsem visokokvalificirane kadre. Tisti, ki imajo polno idej in ne vejo, kako bi jih uresničili, ali pa jim morda raziskovalna žilica ne da miru, bi svoje mesto lahko dobili v mladem kolektivu Divizije Idrium ali med trenutno petimi zaposlenimi na Inštitutu Nanotesla. Za družbe znotraj koncerna Kolektor Group so zanimivi predvsem strokovnjaki s področja nanotehnologij, kemije in kemijske tehnologije, fizike, matematike, strojništva, elektrotehnike in sorodnih poklicev. Posebno predstavitev so predstavniki koncerna pripravili za Zoisove štipendiste iz občin ljubljanske regije, ki obiskujejo 2., 3. ali 4. letnik oziroma so absolventi katere od tehničnih fakultet. V predstavitvi se niso spuščali v podrobnosti o koncernu, pač pa so mladim nadarjenim študentom predstavili možnosti sodelovanja med študijem in kasnejše zaposlitve. Kot so povedali, mladim nudijo mentorstvo pri izdelavi seminarskih, diplomskih, magistrskih nalog in doktorskih disertacij, med študijskimi počitnicami pa jim omogočajo počitniško delo. Na ta način študentje že med študijem spoznajo koncern in ugotovijo, ali jih to delo sploh veseli. Kot je povedal Simon Strgar, je vsesmerni prikazovalnik omni delo študentov strojne in elektrofakultete. Predstavitve sodelovanja s koncernom še v času študija pa je Strgar prepustil absolventu Tomažu Blašku, koncernovemu štipendistu in enemu od članov ekipe, ki je izdelala vsesmerni prikazovalnik.

Predstavitve so predstavniki Kolektor Group izkoristili za

Dr. Simon Strgar, direktor koncernove Divizije Idrium in Zoisovi štipendisti si ogledujejo vsesmerni prikazovalnik

neposredne pogovore z zainteresiranimi in med njimi opravili anketo o njihovih interesih. Zagotovili so jim, da so jim vrata vedno odprta in da so se pripravljene pogovarjati tudi z vsakim posebej, da bi skupaj našli najbolj primerno obliko sodelovanja.

Tomaž Blaško, Kolektorjev štipendist in član skupine, ki je izdelala vsesmerni prikazovalnik Omni je mnenja, da je sodelovanje s podjetjem že med študijem enkratna priložnost, saj lahko projekte, ki si jih začel med študijem, po diplomi kar nadaljuješ. Bojazni, da bi ostal brez dela, skorajda ni. Navzoče Zoisove štipendiste je povabil, naj se oglasio pri njih na Tržaški 2 v Ljubljani, kjer imajo prostore, in se na lastne oči prepričajo, kako poteka delo. Ob praktični predstavitvi dela imajo mladi namreč dosti več vprašanj, kot sicer. Verjetno pa bo skupina fantov, ki razvija vsesmerni prikazovalnik, v svoje vrste dobila še kakšnega, saj je bilo zanimanja med štipendisti za tovrstno delo kar nekaj.

Kautt & Bux odprli novo proizvodno halo v Herrenbergu

V okviru kadrovskega in organizacijskega prestrukturiranja, ki bo končano do konca leta, so 21. novembra, povsem naključno natanko štiri leta po prevzemu, v nemškem Herrenbergu odprli novo proizvodno halo in združili proizvodnji Kautt & Buxa, ki sta doslej potekali na dveh lokacijah, poleg Herrenberga še v Dornstettnu. Naložba v 700 kvadratnih metrov veliko halo, ki se jo je koncern lotil šele julija letos, ter preureditev in obnova že obstoječih proizvodnih prostorov, je stala več kot milijon evrov. V novih hali je orodjarna, v kateri bodo za Kautt & Buxovo proizvodnjo skoraj vsa orodja izdelovali sami. V prihodnje bodo v Herrenbergu izdelovali komutatorje za avtomobilsko industrijo, belo tehniko in električna ročna orodja. Poleg tega pa Kautt & Bux z reorganizacijo prevzema tudi del razvojnih nalog na področju proizvodnje tračnih komutatorjev za celotno skupino in se krepi kot del razvoja za načrtovanje novih proizvodov znotraj koncerna. Na otvoritvi je predsednik Kolektor Group **Stojan Petrič** izpostavil, da želi koncern ohraniti proizvodnjo v Nemčiji predvsem zaradi Kautt & Buxovih dobrih stikov s kupci. **Milan Potužak**, ki je v dvočlanskem poslovdstvu omenjenega podjetja odgovoren za finance vidi v združitvi proizvojenj Kautt & Buxa na enem mestu boljše poslovanje in prihodnosti. Podjetje bo letošnje poslovno leto sklenilo s 33 milijoni evrov

prometa, kar ostaja sicer na lanski ravni, vendar z manjšim številom zaposlenih. Trenutno je v Kautt & Buxu zaposlenih 215 delavcev, kar je sicer dvakrat manj kot ob prevzemu, vendar je treba vedeti, da se je v tem času tudi obseg proizvodnje zmanjšal. Organizacijsko prestrukturiranje je prispevalo k temu, da je zdaj razmerje med številom delavcev in prodajo ustrezno. Novico o ohranitvi proizvodnje so v lokalnem okolju sprejeli z odobravanjem, saj dobro vedo, da je zaradi visoke cene dela v Nemčiji težko ohraniti delovna mesta. Tudi Kautt & Bux je izpostavljen močni kitajski konkurenci na področju ponudbe komutatorjev, zato že stavi na nove izdelke, ki jih bo ponudil tržišču.

Otvoritvi novih proizvodnih prostorov v Kautt & Buxu so namenili pozornost tudi v regijskem časopisu Gäubote (levo glej faksimile omenjenega časopisa). Avtor članka Dietmar Denner bralce uvodoma seznanja z zgodovino podjetja, ki je bilo leta 1909 ustanovljeno v Stuttgartu in od leta 1973 posluje v Herrenbergu, novembra leta 2002 pa ga je Kolektor Group skupaj s podružnico v Dornstettnu odkupil od ameriškega Kirkwooda. Sicer pa podjetji Kolektor in Kautt & Bux veže dolgoletno sodelovanje, ki je morda celo bolj poznano nam kot okolju, kateremu je omenjeni časopis namenjen. Zato tudi ne preseneča Kolektorjeva zastopnost na otvoritveni slovesnosti, ki so se je poleg predstavnikov lokalnih oblasti in predsednika ter podpredsednika koncerna **Stojana Petriča** in **Radovana Bolka** udeležili tudi **Jurij Kleindienst**, **Jože Potočnik** in **Jože Rupnik**, ki so soustvarjali tvorno sodelovanje med Kolektorjem in Kautt & Buxom.

Wettbewerbsfähig sein – daheim und in der Welt

Herrenberg – Bewegt waren die vergangenen Jahre, doch jetzt will sich Kautt & Bux wieder stabilisieren. Nach einem Arbeitsplatzabbau konzentriert die Unternehmen seine beiden bisherigen deutschen Standorte an der Herrenberger Schießmauer – und investierte dazu rund eine Million Euro in eine neue Produktionshalle. Gestern wurde sie offiziell eingeweiht.

VON DIETMAR DENNER
1994 kam die 1909 in Stuttgart gegründete und seit 1973 in Herrenberg produktivende Konzernunternehmung in den Herrenberg. Bis zum Standort Dornstetten, der bis zum Jahresende vollständig aufgelöst wird (Gestirnt) herbeiführt.

Nach diesem Prozess bleibt das Unternehmen mit seiner derzeit 215 Mitarbeitern wieder positiv in der Zukunft. Mit der Zusammenlegung der Werke und internen Umstrukturierungen sei Kautt & Bux wieder auf dem richtigen Weg, sagte gestern Stojan Petrič, Präsident und Mitgesellschafter der Kolektor Group bei der Eröffnung der Produktionshalle. Petrič gab das Ziel an, die Wettbewerbsfähigkeit dabei zu erhöhen und auszubauen.

Das Ziel sei es, die Wettbewerbsfähigkeit dabei zu erhöhen und auszubauen. Petrič gab das Ziel an, die Wettbewerbsfähigkeit dabei zu erhöhen und auszubauen.

Das Ziel sei es, die Wettbewerbsfähigkeit dabei zu erhöhen und auszubauen. Petrič gab das Ziel an, die Wettbewerbsfähigkeit dabei zu erhöhen und auszubauen.

Das Ziel sei es, die Wettbewerbsfähigkeit dabei zu erhöhen und auszubauen. Petrič gab das Ziel an, die Wettbewerbsfähigkeit dabei zu erhöhen und auszubauen.

Blick auf eine moderne Rohling-Fertigungsmaschine (von links): Ralf Schaber, Andreas Graver, Milan Potužak, Silvo Jensek, Stojan Petrič, Frank Stark und Uwe Schmidt. GB-Foto: Holm

Blick auf eine moderne Rohling-Fertigungsmaschine (von links): Ralf Schaber, Andreas Graver, Milan Potužak, Silvo Jensek, Stojan Petrič, Frank Stark und Uwe Schmidt. GB-Foto: Holm

Brazilijska - država vseh

“Brasil – um país de todos” je stavek, ki simbolizira značilnost te velike in raznolike dežele v Južni Ameriki. Njena zgodovina se začne pred 500 leti, ko jo po naključju odkrije Portugalec Peter Álvares Cabral in postane portugalska kolonija. Svojo neodvisnost si pribori leta 1822, leta 1889 pa razglasi republiko.

Brazilijska je največja južnoameriška država, s površino 8,5 mio km² in z več kot 180 mio prebivalstva. Dežela je bogata z naravnimi viri in je med največjimi proizvajalci sladkorja, žitaric, kave in kakava na svetu ter največja izvoznica govejega mesa. Zaradi tržnega potenciala, ki je v Brazilijsko že v preteklosti privabljal tuje investitorje z vseh področij gospodarstva, se je razvila v najmočnejšo gospodarsko silo v regiji. Ima prekrasne peščene plaže vzdolž celotnega Atlantika in ljudi, ki svojo prijaznost še raje kažejo do turistov z denarjem. Druga značilnost Brazilijske je visoka razslojenost prebivalstva. Na eni strani neizmerno bogastvo peščice ljudi in na drugi strani revščina velikega dela prebivalstva. Brazilijska je v svetu poznana po svojih “favelah”. To so strnjeno grajene kolibe, v katerih prebivajo najrevnejši prebivalci brez perspektive. Veliko pomanjkanje jih sili v prosjačenje, kraje in kriminal. Mi iz Slovenije do tega trenutka nismo imeli slabih izkušenj. Pomembno je, da se giblje v primernem okolju in nimaš problemov.

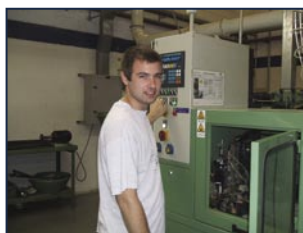

Pogled na Rio de Janeiro

Kolektor, ki ima že desetletje izvozne povezave s svojimi kupci v Brazilijski, se je konec leta 2004 odločil, da aktivno vstopi na ta trg. Prezvel je lokalno brazilijsko podjetje za proizvodnjo komutatorjev Zektor Ltda. S svojim znanjem in tehnologijo je Kolektor v tem obdobju bistveno pomagal izboljšati kvaliteto izdelkov in produktivnost ter s tem preživetje tega podjetja. Minevata že dve leti, odkar skupaj vodimo podjetje in spoznavamo latinskoameriško okolje, za katerega so značilne velike oscilacije na vseh področjih. Tudi mi smo občutili to dogajanje, saj je brazilijska vlada ravno v tem obdobju izvajala oster program zmanjševanja inflacije. Vrednost lokalne valute real proti dolarju je narasla za skoraj 40 %. To je imelo zelo negativen učinek na konkurenčnost celotnega brazilijskega gospodarstva in ne samo naših izdelkov. Naenkrat so postali naši izdelki, preračunani v dolarje, 40 % dražji. To je sprožilo velik uvozni val predvsem iz Kitajske in hud boj za preživetje podjetij v Brazilijski. O dogajanju zgovorno kaže že podatek, da bo gospodarska rast v Brazilijski letos samo 3 %, kar je za hitro

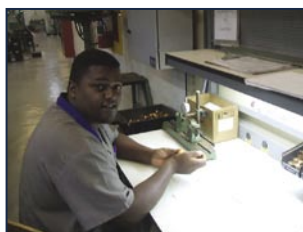
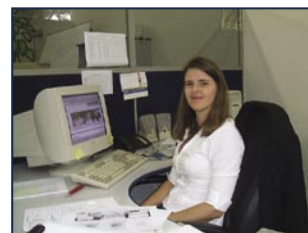

Sladkorna gora, priljubljena izletniška točka

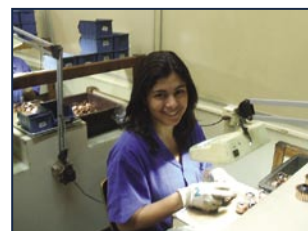
Domen Zelenc: Tukaj v Brazilijski in Zektorju se počutim odlično. Se dobro, da sem takrat, ko sem se odločil za odhod na delo v tujino, upošteval nasvet svojega kolega Borisa. Delo tukaj mi predstavlja izziv in nadgradnjo znanja, ki sem ga pridobil v Idriji. Odločil sem se, da v Zektorju ostanem še naslednje leto.

Claudia Barella, inženirka kvalitete: Zektor mi omogoča, da delam to, za kar sem se izobrazila in to je zame zelo pomembno. Sedaj imam polne roke dela s pripravo dokumentacije za audit ISO 9001:2000, ki bo v decembru 2006.

Vilmar Oliveira Filho, vodja linije Kolektor: Želim si, da bi Zektor kmalu postal tako dober kot je Kolektor. Vem, da nam še veliko manjka, vendar glede na to, kar smo naredili v dveh letih, sem optimist. Pozdravljam vse prijatelje v Sloveniji.

Milena Carmo dos Reis Silva, kontrola: Rada delam v Zektorju. S sodelavkami in sodelavci se dobro razumemo. Naše delo zahteva veliko natančnost in zbranost, zato bi bila lahko naša plača malo višja.

Fabio Barbosa Carvalho, najboljši Brazilec na liniji Kolektor v akciji pri urejanju stružnice Weiler: "Počakajte, še to moram zatisniti!"

Glavna postranska stvar na svetu je nogomet. Kaj pa v Braziliji? Domen Zelenc in Robert Čerin na stadionu Maracana

razvijajočo se državo prava katastrofa. Kot primer navajam tekstilno in čevljarstvo industrijo, ki se je v tem obdobju dobesedno prepolovila zaradi cenениh izdelkov, uvoženih iz Kitajske. V Braziliji v tem trenutku potekajo ostre razprave in zahteve po spremembi makroekonomske politike, ki bi prinesla

ponovno konkurenčnost in zagon brazilskega gospodarstva. Glavna zahteva je znižanje obrestne mere, ki je ostala enaka, kot je bila v hiperinflacijskem obdobju. To onemogoča investicije, saj je trenutno bolj dobičkonosno imeti denar v banki in služiti z obrestmi.

Do sedaj so v Zektorju v različnih obdobjih delali naslednji naši sodelavci: Edvard Jeram, Miran Hvala, Aleksander Milenkovski, Mitja Bonča in Domen Zelenc, ki ostaja tudi v letu 2007. Vsi ti so na svoj način doprinesli k izboljšanju procesov v Zektorju. S svojimi izkušnjami in delovnimi navadami so dali zgled brazilskega delavca, ki so se od njih učili in, kot mi pravijo, jih imajo še vedno v lepem spominu. Naše delo v Zektorju je timsko. Ko pride do problema, ga rešujemo skupaj, najprej znotraj Zektorja, če to ne zadostuje, pa z zunanjimi sodelavci ali s pomočjo nasvetov iz Idrije. Med tednom se v Zektorju dela povprečno 50 ur, čez vikend pa so naši delavci prosti. Tu pa se začne spoznavanje brazilskega življenja, katerega značilnost je samba, ples in "churrasco na sexta-feira". To je zabava v petek zvečer v bližini Zektorja ali v São Paulu. Ob lepih vikendih se odpeljemo na obalo v bližino mesta Guaruja, kjer se borimo z metriskimi valovi in pod palmami poizkušamo njihovo specialiteto ocvrte škampe. Seveda brez žensk, dobre hrane in nogometna v Braziliji ne gre, zato se večkrat odpravimo na ogled nogometnih tekem, kjer je povprečno po 50.000 navijačev. Skratka, življenje v Braziliji je delovno in zabavno ter predstavlja svojevrstno izkušnjo za vse nas, ki smo se odločili za delo v tujini.

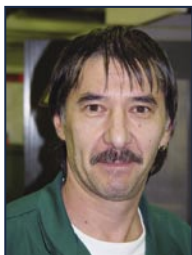
Robert Čerin

Trinajsta plača kot udeležba na dobičku? Ja, se razume

Izplačilo trinajste plače imajo podjetja zelo različno urejena. Ena jo izplačajo vedno in celo, druga manj, odvisno seveda o rezultatih poslovanja, nekatera se izkažejo še z božičnico, morda s kakšnim bonom za praznične nakupe, veliko pa je takih, predvsem javnih zavodov, ki je sploh ne poznajo. Kolektor izplačuje trinajsto plačo na podlagi poslovnih rezultatov oziroma kot udeležbo na dobičku. Tudi letos je bilo tako. Stoodstotno trinajsto plačo so prejeli vsi zaposleni v Kolektorjevih podjetjih in povezanih družbah v Idriji, o tem, koliko so izplačali zaposlenim v Feritih in Livu so se odločale njihove uprave same. Nas je predvsem zanimalo, kaj menijo delavci o trinajsti plači. Najprej pa smo za mnenje vprašali vodjo sindikata SKEI v Kolektorju Pro Dragana Novakoviča:

"Glede na rezultate poslovanja, poznam jih za prvih devet mesecev letos, je prav, da smo izplačali stoođstotno trinajsto plačo. Lani smo slabše poslovali kot leto prej, zato smo prejeli samo 80 odstotno. Verjetno zato, ker so bili rezultati poslovanja enaki predlanskim. Potem pa smo se z upravo koncerna pogovorili glede letošnjega izplačila. Dogovorili smo se, da v primeru, da samo dosežemo plan, prejmemo 80 odstotno, če ga presežemo pa 100 odstotno trinajsto plačo. Očitno bo slednje držalo. Če dobro delamo, zakaj torej ne bi bili tudi temu primerno nagrajevani. Sicer pa je tudi stališče svobodnih sindikatov, katerih sestavni del smo tudi mi, da je treba izplačevati trinajste plače kot udeležbo zaposlenih na dobičku. Po podatkih izvršilnega odbora omenjenih sindikatov, katerega član sem, se je v zadnjih letih število slovenskih podjetij, ki izplačujejo trinajste plače, povečalo kar za 20 odstotkov. Če bi jo pri nas ne izplačali, bi me kolegi v centrali prav čudno gledali, saj vedno poudarjajo, lahko tebi, ki prihajaš iz Kolektorja, ki po vseh kazalcih v očeh slovenske javnosti velja za izjemno uspešno podjetje. K trinajsti plači pa moramo prišteti še regres, ki je na Kolektorju glede na branžo, v katero spadamo, vedno najvišji, in dividende. Skupaj tako zaposleni v naši družbi prejmejo na leto najmanj štirinajst plač. To pa še ne pomeni, da ne bi bilo lahko še boljše. Toda roko na srce, malo smo se glede prejemkov tudi "scertali". Toda, če pridno delamo, zakaj ne bi bili tudi temu primerno plačani."

Emil Tomič, Orodjarna

»Trinajsta plača je nujno potrebna. Z njo, vsaj jaz, lahko pokrijem dolgove, ki sem si jih nakopal na glavo med letom. Prepričan sem, da bi bilo v primeru, da ne bi dobili trinajste plače, v kolektivu veliko negotovanja, in prepričan sem, da bi marsikdo menjal službo, preprosto bi šel drugam. Vedeti namreč morate, da nekateri v naši daljni okolici za enako delo dobijo boljšo plačo, toda to je tudi vse. To me ne moti, moti me pa, da so znotraj Kolektorja med primerljivimi deli razlike v plačah. Tega sicer ne morem dokazati, toda govori se tako. Če ne bi bilo trinajste plače in ostalega bi moral stisniti pas, saj bi to pomenilo za skoraj desetino manj zaslužka na letni ravni.«

Gregor Gantar, Divizija B

»Nihče se ne brani trinajste plače. Mislim, da vsakemu pride še kako prav, sploh zdaj, ko je veseli december, ko vsi porabimo kakšen tolar več. Mislim, da si jo zaslužimo, ker celo leto pošteno delamo. Mislim, da bi vedno morali dobiti celo trinajsto plačo. Na trinajsto plačo smo vsi že navajeni. Kako ne bi bili, če pa jo dobimo vsako leto. Mislim, da nam jo dajo tudi zato, da smo delavci veseli. Mislim, da višina ni povezana z dobičkom, saj je ta vedno, ampak od njihove odločitve.«

Igor Guček Pagon, Divizija A

»Trinajsta plača je zelo dobra zadeva. December je pač tak mesec, da si človek želi malo več privoščiti. Dodaten denar pride zato kot naročen. Do zdaj smo trinajsto plačo dobili vedno. Lani nismo dobili cele, pač pa 80 odstotkov. Mislim, da je višina trinajste plače odvisna od tega, v katero skupino spadaš in od osebne ocene. Koliko nam bodo dali, se ne odločajo glede na poslovanje, pač pa na trenutno razpoloženje.«

Teja Klemenčič, Ascom

»Prav fino se mi zdi, da dobimo trinajsto plačo. Ni pravno veliko, vendar vseeno bolje kot nič. Če me spomin ne vara, smo jo do zdaj vedno dobili. Če se vedno govori, kako dobro poslujemo, je prav, da trinajsto plačo tudi dobimo. Se mi zdi, da je prav od poslovanja odvisno, kolikšna je trinajsta plača. Mislim, da lani nismo dobili cele. Pričakujemo, da jo bomo letos tudi dobili. Po moje bo kar cela.«

Stojan Brence, Divizija C

»Nihče se ne brani trinajste plače. Če poslujemo dobro, je vsekakor prav, da jo tudi dobimo. Osem let sem v Kolektorju in do zdaj smo jo vedno dobili. Nekaj dodatnega denarja pride še kako prav. Vsak ga lahko porabi za kar pač sam hoče. Po mojem mnenju je višina trinajste plače predvsem odvisna od dobička, ki ga je ustvaril Kolektor in od odločitve delničarjev. Upam, da jo bomo dobili tudi letos, govori se, da bo, nič pa še ni potrjeno.«

In kaj meni uprava? Trinajsta plača, kot udeležba na dobičku je oblika, ki omogoča delavcem participacijo za dobro opravljeno delo v tekočem poslovnem letu. To ni obvezno izplačilo in bo vedno odvisno zgolj od doseganja načrtovanih rezultatov.

Restavracija Kolektor vse prej kot navadna menza

Že takoj po odprtju prenovljene Restavracije Kolektor je bilo rečeno, da v njej ne bodo pripravljali zgolj obrokov za svoje zaposlene. Počasi so začeli svoje ideje tudi uresničevati. Že konec oktobra so pripravili prvo od treh kuharskih delavnic tipičnih jedi Primorske. Organizirala sta jih Kmetijsko gozdarska zadruga Slovenije – zavod Nova Gorica in Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, in sicer v okviru projekta Celovit razvoj tipičnih kmetijskih pridelkov in izdelkov na čezmejnem območju, podprtem s sredstvi Evropske unije. Na delavnicah so kuharice, ki so zaposlene na kmečkih turizmih, v gostilnah in restavracijah na Severnem Primorskem, pripravljale tipične jedi idrijskega in cerkljanskega območja ter Posočja. Delavnice tipičnih jedi so bile uvod v kuharske tečaje, ki jih bodo organizirali v letu 2007. Namenjeni pa bodo prav vsem občanom. Sobote v decembru so rezervirali za organizacijo prednovoletnih srečanj. »Z odzivom smo zadovoljni«, je povedal Boštjan Novak, direktor podjetja Nebesa d.o.o. in dodal, da vsaka stvar potrebuje nekaj časa, da se »prime«. Z decembrom so v Restavraciji Kolektor uvedli še eno

novost, in sicer hrano na dom. Od 4. decembra lahko zaposleni v koncernu Kolektor Group malice nosijo tudi domov.

Za brezplačno pogostitev na otvoritvi restavracije se moramo zahvaliti tudi poslovnim partnerjem, ki so za ta dan prispevali po svojih najboljših močeh, in sicer: KGZ Idrija, Mlinotestova pekarna v Idriji, Ivica Pirih s.p., Opoj d.o.o.

Psihoaktivne snovi in zdravje na delovnem

mestu

Novo leto je pred vrati, prednovoletne zabave so v polnem teku in zato se morda tokratna tema komu ne bo zdela ravno posrečena izbira. Pa vendar – število prometnih in drugih nezgod, tudi takih z najhujšimi posledicami, ki jim botrujejo alkohol ali druge psihoaktivne snovi, se med prazniki običajno poveča. Posledično imamo več dela tudi delavci v urgentnih ambulantah, ko se trudimo blažiti in zdraviti akutne težave zaradi uživanja teh snovi in poškodbe, do katerih pride zaradi nezgod pri delu, v prometu ipd.

Namen prispevkov, ki smo jih na temo zdravja doslej objavljali v Komunitatorju, je bil preprečevati bolezni. In prav z namenom preprečevanja posledic tveganega uživanja psihoaktivnih snovi sem se odločila napisati nekaj misli o tem v tej predpraznični izdaji.

Kajenje

Kajenje je med prebivalstvom najbolj razširjena oblika odvisnosti, čeprav ga ima večina kadičev raje za razvado kot za odvisnost. Po podatkih Cindi Slovenija je med nami 23 % kadičev, kar nas uvršča med bolj osveščene države v Evropi in svetu. Število kadičev se je po letu 1990 zmanjšalo za približno desetino, predvsem na račun opuščanja kajenja med moškimi. Žal v zadnjem času opažamo, da se večja števila kadičev in mladih kadičev. Oboje je zaskrbljujoče, saj so tako ženske kot mladi v primerjavi z moškimi bolj občutljivi za škodljive posledice kajenja.

Snov, ki povzroča odvisnost, je nikotin v tobaku, škodljive posledice na naše zdravje pa imajo še številne druge snovi, kot so katran, aromatski ogljikovodiki (benzen), ogljikov monoksid ipd. Vse te snovi delujejo škodljivo na različne organe in tkiva v telesu, med njimi so na prvem mestu dihala. Bolezen, ki se je kadičci najbolj bojijo, je pljučni rak, vendar je še pogostejša t. i. kronična obstruktivna pljučna bolezen – KOPB. V večji ali manjši meri se razvije pri približno treh četrtnah dolgoletnih kadičev. Pri tej bolezni se pljučna zmogljivost kadičev z leti zmanjšuje hitreje kot pri nekadičcih, tako da v končni fazi privede do hude invalidnosti bolnika. Kajenje je povezano tudi z drugimi oblikami raka, deluje škodljivo na sluznico želodca, dviguje krvni tlak in

pospešuje poapnenje žil ter na ta način povečuje tveganje za gangreno nog, srčno ali možgansko kap.

In kajenje na delovnem mestu?

Samo po sebi ne vpliva na psihično zmogljivost delavca. Mnogi kadičci celo povedo, da se po pokajeni cigareti umirijo, lažje zberejo in zato tudi bolje delajo, vendar je to, da se težave po cigareti zmanjšajo, samo odraz odvisnosti. V resnici kajenje zmanjšuje delovno storilnost, saj je kadičec v času, ko ne kadi, bolj nemiren. Zaradi kajenja pogosto prekinja delo. Večja je tudi nevarnost požarov, zato je kajenje na delovnem mestu prepovedano. Najbolj pomembno pa je, da kajenje pri delu povečuje škodljive učinke drugih snovi, ki smo jim pri delu izpostavljeni. Skupni učinek je odvisen od vrste kemične snovi na delovnem mestu, vendar se navadno ne sešteva, ampak množi.

Ob tem ne morem mimo pasivnega kajenja. Nekadičci, ki so pogosto izpostavljeni cigaretnemu dimu v zakajenih prostorih (lokalih), so prav tako bolj ogroženi za razvoj bolezni zaradi kajenja, predvsem za pljučnega raka in KOPB. Prav v ta namen Ministrstvo za zdravje pripravlja zakon, po katerem naj bi bilo kajenje prepovedano na vseh javnih prostorih in le upamo lahko, da bo stopil v veljavo čim prej. Do takrat pa poskusite sami ali s pomočjo zdravstvenih delavcev opustiti kajenje. Če že morate, kadite na prostem in izbirajte nekadiške gostinske lokale. In ko prižigate cigareto v stanovanju, pomislite, da cigaretni dim neprostoovoljno vdihavajo tudi vaši otroci.

Alkohol

Če je kajenje najbolj pogosta odvisnost, je alkohol najbolj razširjena psihoaktivna snov v naši družbi. Abstinentsov je med nami le 15 %, dve tretjini jih alkoholne pijače uživa zmerno, takih, ki alkohol pijejo tvegano ali pa so od njega odvisni, pa je približno petina.

Snov, ki povzroča odvisnost, je kar etilni alkohol (etanol) sam, ki se veže na določen možganski center in posledično povzroči občutek ugodja in veselje, v večjih količinah pa povzroča agresijo, motnje vida, ravnotežja, koordinacije, upad psihičnih zmogljivosti in na koncu zaspanost, motnje zavesti ter koma.

Če je uživanje alkohola dovolj pogosto, se organizem nanj navadi, zato je za enak učinek potrebno zaužiti večjo količino alkohola. In takrat govorimo o odvisnosti. Ta je sprva psihična, pozneje pa tudi telesna (v primeru, da alkohola ne pijemo, pride do telesnih težav).

Alkohol, škodljivo uživanje in odvisnost od alkohola lahko na delavca in njegovo delo vplivajo na različne načine, ki pa so med seboj tesno povezani: zmanjša se delovna storilnost, poveča se število napak v delovnem procesu, večje je število nezgod in poškodb na delovnem mestu, povečuje se obolenost (zaradi telesnih in duševnih posledic odvisnosti) in poveča se odsotnost z dela zaradi različnih (zdravstvenih in socialnih) vzrokov. Na varnost pri delu poleg dela v vinjenem stanju namreč lahko vplivajo tudi druga, z odvisnostjo povezana stanja, med njimi epileptični napadi, zvišan krvni tlak, motnje srčnega ritma, jetrna ciroza, poslabšanje kroničnih bolezni (astma), bolezni živčevja. Zaradi vsega naštetega uživanje alkohola na delovnem mestu ni dovoljeno. Zdravniki, še posebno specialisti medicine dela, prometa in športa, smo dolžni odkrivati problematično pitje pri delavcih in voznikih in preprečevati, da bi taki delavci ostajali na delovnem mestu, saj ima to lahko usodne posledice na njihovo zdravje in zdravje njihovih sodelavcev. Znaki, ki kažejo na to, da imamo morda opraviti z osebo, ki je odvisna od alkohola, so bolezni, ki so povezane s tveganim pitjem (predvsem alkoholna jetrna bolezen), pogoste poškodbe, kršitve zakona, težave v socialnih odnosih (s partnerjem, otroki) ali pogosti bolniški staleži.

Pomembno je, da alkohol začnemo uživati čim pozneje, saj je dokazano, da je tveganje za odvisnost pri tistih, ki

so ga začeli piti po 21. letu, bistveno manjše kot pri tistih, ki so alkohol pili že prej. Držimo se t. i. varne meje, ki je ena merica alkohola na dan za ženske in dve merici na dan za moške (ena merica je 0.3 dl žganja, 1 dl vina ali 2.5 dl piva). In nenazadnje, če smo pili, ključne in volan našega avtomobila prepustimo vozniku, ki ni pil.

Droge

Odpiranje meja naše države svetu nam ni prineslo le dobrih, pač pa tudi številne slabe družbene spremembe. Ena od bolj opaznih je razmah zlorabe drog med prebivalstvom, še posebno med mladimi. Poznamo različne vrste drog od t. i. mehkih (marihuana, hašiš), do trdih (heroin, kokain, LSD) in v novjšem času zelo popularnih sintetičnih (ekstazi). Proizvajalci drog vsak dan izumljajo nove vrste, ki jih ponujajo novim (in vse mlajšim) uporabnikom, vse z željo po čim večjem zaslužku. Sodobni hitri način življenja, pomanjkanje možnosti za odkrit pogovor in reševanje težav, deloma pa tudi naše neznanje, so razlog za to, da odvisnika od drog (narkomana) odkrijemo pogosto šele takrat, ko je lahko že prepozno. Uživanje katere koli psihoaktivne snovi in še posebej uživanje drog zmanjšuje psihično zmogljivost posameznika in spreminja njegov pogled na druge ljudi in okolico. Posledice

uživanja mamil so podobne kot pri odvisnosti od alkohola, lahko še hujše. Zaradi tega sta tvegana tako vožnja kot delo pod vplivom mamil. Predoziranje s trdimi drogami vsako leto vzame več življenj (lani 15), hude posledice na zdravju lahko pušča tudi uživanje sintetičnih drog (dehidracija, vročinski krči). Narašča tudi število intravenskih uživalcev drog, ki so okuženi z virusi hepatitisov B in C in HIV-a. V nasprotju s splošnim prepričanjem brez škode ni niti kajenje marihuane, ki prav tako povzroča odvisnost in zmanjšuje psihično zmogljivost uživalca.

Na znake, ki kažejo na to, da nekdo morda uživa droge, moramo biti pozorni vsi: starši, učitelji, delodajalci in zdravniki. Opazimo lahko rdeče oči, zelo razširjene ali zelo ozke zenice, sledovi vbodov, slabšanje šolskega ali delovnega uspeha, neurejenost in zanemarjenost, hujšanje, nespečnost ali spanje ob neobičajnih urah, slabovoljnost, razdražljivost, nove prijatelje našega otroka, praške, posušene rastline, injekcijske igle in izginjanje denarja v stanovanju.

Če posumimo, da nekdo zlorablja droge, čim prej poiščimo pomoč strokovnih služb, saj se s hitrejšim zdravljenjem večja možnost za ozdravitev.

Zdravila

Tudi zdravniki svojim pacientom pogosto predpisujemo zdravila, ki vplivajo na psihične in s tem na delovno in voziško sposobnost posameznika. Med njimi so najpogostejša nekatera močnejša zdravila proti bolečinam, uspavala, pomirjevala, antidepresivi in antipsihotiki. Seveda vsem zaradi uživanja teh zdravil ne moremo kar prepovedati vožnje ali dela, saj bi bil s tem učinek zdravljenja izničen. Zato želim le opozoriti na večjo previdnost pri zdravljenju, ki imajo poleg imena prazen trikotnik. Za zdravila, ki so označena s polnim (črnim) trikotnikom, pa velja, da takrat, ko jih uživamo, ne smemo voziti ali upravljati s stroji, saj bi to lahko pomembno zmanjšalo našo varnost in varnost naših sodelavcev.

Ob koncu želim poudariti, da je odvisnost od psihoaktivnih snovi bolezen, odvisnik pa je bolnik, ki nujno potrebuje strokovno (medicinsko) pomoč, saj je možnost, da bi se pozdravil sam, zelo majhna.

Vsem bralcem želim prijetne praznike, v novem letu pa veliko dobre energije za preskakovanje vsakdanjih težav, veselja, uspehov in zadovoljstva pri delu ter seveda zdravja.

Urška Močnik Bončina

Prvič, odkar je bil pod Kolektorjevimi mostom postavljen mehki jez, je bilo poskrbljeno za obnovo izpusta. Ministrstvo za okolje in prostor je za dela angažiralo ljubljansko podjetje Hidrotehnik. Delavci so izpod Kamniških planin pripeljali sedem prostorninskih metrov macesnovih desk, s katerimi so zamenjali dotrajane dele izpusta.

NAGRADNA IGRA! NAGRADNA IGRA!

KUPONČEK Z ODGOVORI
IZREŽITE, DOPISITE SVOJE **IME**
IN **PRIIMEK** TER **NASLOV** IN GA
ODDAJTE NA **RECEPCIJI**
KOLEKTOR GROUP. LAHKO PA

GA POŠLJETE TUDI **PO POŠTI** (KOLEKTOR GROUP, SLUŽBA ZA KADRE IN
STIKE Z JAVNOSTJO, VOJKOVA 10, 5280 IDRIJA) IZŽREBALI BOMO TRI
SODELUJOČE. IZŽREBANE ČAKA LEPA NAGRADA, ZATO KAR VESELO NA
DELO. IZPLAČA SE!

LETOS SI LAHKO POSTAVITE SVOJO LASTNO MINI NOVOLETNO SMREČICO.
IZREŽITE SPODAJ NARISANE SMREČICE, VSAKO POSEBEJ PREPOGNITE PO
DOLGEM NA POLOVICO IN VSAKO POLOVIČKO ZLEPITE S POLOVIČKO
NASLEDNJE SMREČICE, TAKO DA NASTANE KRIŽ, ČE POGLEDATE OD ZGORAJ.

POZDRAVLJENI, OTROCI !

ZA VAS SEM PRIPRAVIL PRAV POSEBNO
NAGRADNO IGRO.

TUDI PRI VAS DOMA IMATE KAR NEKAJ
KOMUTATORJEV (KOLEKTORČKOV). PA
MOGOČE VESTE, KJE?
NAŠTEJTE VSAJ TRI PRIMERE (PRI TEM PA
VAM LAHKO POMAGAJO TUDI STARŠI).

3 STVARI, KI VSEBUJEJO
KOMUTATOR, SO:

1.

2.

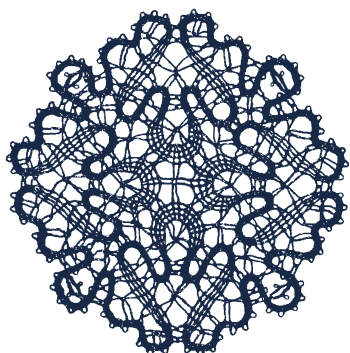
3.

IME: _____

PRIIMEK: _____

NASLOV: _____

KOLEKTORGROUP

Naj bo stran **2007**
v dnevniku življenja
popisana s srečnimi
in veselimi dogodki.

**Prijetne božične
in novoletne praznike
vam želimo.**

KOLING

KOLEKTORGROUP

*"Misli so čarobni del nas samih
in vodijo nas na kraje,
kjer ni ločnic niti omejitev."*

Wayne Dyer

MISLITE MODRO!

Vesele božične praznike in srečno novo leto.

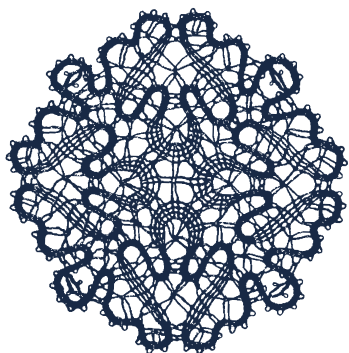
V pričakovanju novega leta

Modra dvorana v Idriji je bila dva dneva zapored spet polna. Najprej so v njej malčki zaposlenih na Kolektorju pričakali dedka Mraza, ki jih je obdaril. Čeprav ni bilo snega, vzdušje ni bilo nič manj praznično. Številna udeležba je potrdila, da je Kolektor še vedno razmeroma mlad kolektiv. V prihodnjih nekaj letih se utegne povprečna starost kolektiva še zmanjšati, saj prihaja čas, ko se bodo upokojili tisti, ki so vrsto let sestavljali jedro kolektiva. Pridružili se bodo več kot 260 upokojencem Kolektorja, ki se razen redkih izjem, zaradi bolezni ali drugih obveznosti, že po tradiciji udeležijo vsakoletnega prednovoletnega srečanja. Ob glasbi, hrani in pijači so se družili do poznih večernih ur. Vmes jih je pozdravil in nagovoril predsednik koncerna Stojan Petrič, ki jih je spet zelo podrobno seznanil s poslovanjem Kolektorja in z njim povezanih družb v letu, ki se izteka. Pri tem ni leporečil, čeprav bi se lahko z rezultati hvalil. Sicer pa vsi vedo, da je Kolektor dobro podjetje, ki po številnih kazalcih poslovanja sodi v sam slovenski vrh. Ob tej priložnosti je napovedal tudi vrsto naložb, ki se jih bo koncern lotil doma. Teh naj bi bilo v prihodnjih dveh letih samo v proizvodne in poslovne prostore za osem milijonov evrov. Ta denar bodo prispevala koncernova podjetja po svetu, v katera je Kolektor vlagal v preteklosti. Zbrane je pozdravil tudi Jože Gregorčič, najstarejši Kolektorjev upokojenec, ki je že zakoral v petinosemdeseto leto. Hišni upokojenski družbi se bo z novim letom pridružil tudi član Kolektorjeve uprave Jurij Kleindienst. V februarski številki Komunitatorja bo naš intervjuvanec.

KOLEKTORGROUP

Naj vas
v letu **2007**
spremljata
sreča in veselje.

Vesele božične in prijetne
novoletne praznike
vam voščimo.

PROKOS

EVT - SISTEMI d.o.o.

Vsem kupcem
in poslovnim partnerjem
želimo **ZDRAVO, SREČNO**
VESELO, ter VARNO 2007

EVT - SISTEMI d.o.o. ARKOVA 13, 5280 IDRIJA | www.evt.si | info@evt.si

Mobil

Matej Cigale, črnovrški rojak

(Lome, 2. 9. 1819 – Dunaj, 20. 4. 1889)

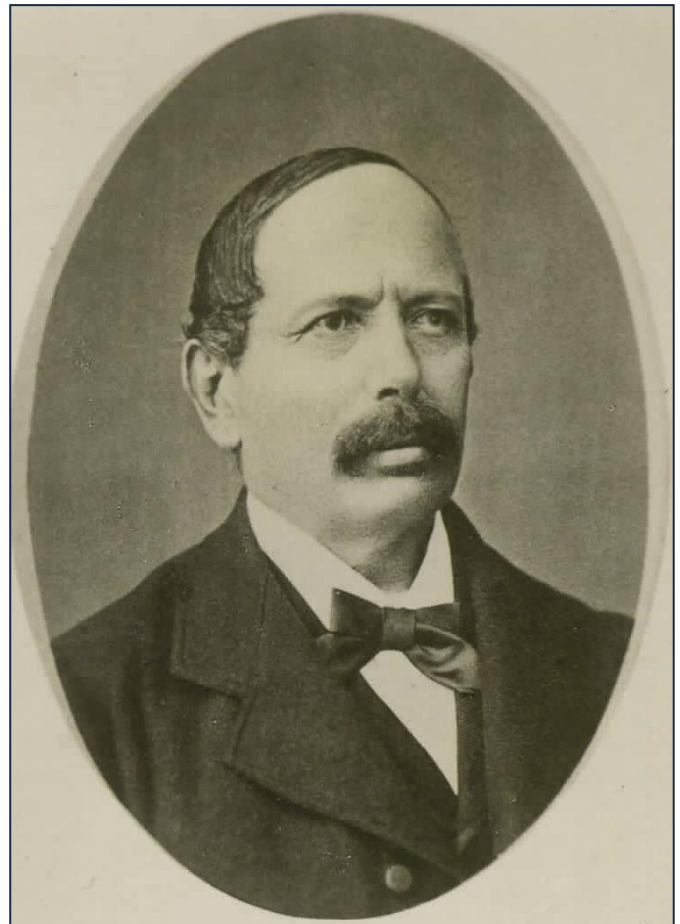
Pravnik in jezikoslovec Matej Cigale se je rodil materi Neži in očetu Jožefu 2. septembra 1819 v Dolnjih Lomeh. Osnovno šolo je obiskoval v Črnem Vrhu, zatem v Idriji, gimnazijo in licej pa v Gorici. Leta 1841 je vstopil v ljubljansko bogoslovje, kjer pa je ostal le eno leto. Odločil se je za študij prava, najprej je študiral v Gradcu, nato pa na Dunaju. Ker so bili starši dokaj premožni kmetje, so mu lahko krili, za takratne razmere, visoke stroške šolanja. Pravne študije je končal leta 1846. Po študiju je nastopil delo sodnega pripravnika v Gorici, leta 1848 pa je v Celovcu napravil izpit za sodnika, nakar je kmalu izstopil iz državne službe. Postal je tajnik Slovenskega društva in urednik prvega slovenskega političnega časopisa Slovenija, ki je začel izhajati v Ljubljani julija 1848. Kot urednik je zastopal politični program Zedinjene Slovenije in se zavzemal za enakopravnost slovenskega jezika v avstrijski monarhiji. Kot dobrega jezikoslovca so ga jeseni leta 1849 poklicali na Dunaj, kjer je bil imenovan za ministrskega koncipista v uredništvu državnega zakonika. Slednjega je urejal 38 let. Redno izhajanje avstrijskega državnega zakonika in uradnega lista v slovenščini je potrjevalo status slovenščine kot enega od uradnih jezikov monarhije, posredno pa je pomenilo tudi priložnost za še trdnejše poenotenje slovenskega knjižnega jezika. Za 19. stoletje je namreč značilna težnja k vse večji enotnosti knjižnega jezika, ki jo je podpiral razvoj publicistične periodike, ki je imela odjemalce in dopisovalce z vseh koncev slovenske jezikovne skupnosti. Po letu 1851 so se močnejše uveljavile t. i. nove oblike, nekatere paradigmatične in morfološke jezikovne oblike, bližje vzhodnoevropskim govorom, ki so bile pred tem v knjižnem jeziku zaznamovane variante, nato pa so postale edino veljavne. Vse bolj obširno javno komuniciranje v slovenščini je spremljala tudi vedno bolj natančna slovničarska, slovarska (na tem področju je bil najpomembnejši Matej Cigale) in pravopisna kodifikacija slovenskega knjižnega jezika.

Že po nekaj letih dela na Dunaju (1853) je Cigale uredil slovenski del Juridisch-politische Terminologie für die slavischen Sprachen Österreichs in pripravil za tisk Mažgon-Kranjčev prevod občega državlanskega zakonika.

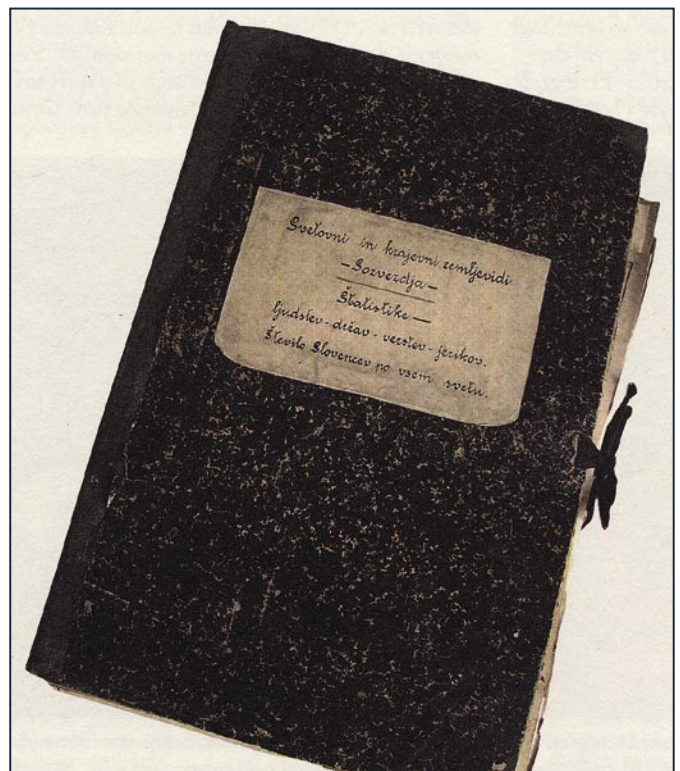
Zaradi dobrega poznavanja slovenščine in terminologije so mu prepustili tudi uredništvo nemško-slovenskega slovarja. Rokopis, ki so ga pripravljali nad 50 let, je prevzel leta 1854 in ga tako spretno dopolnil in predelal, da je Deutsch-slovenisches Wörterbuch (Nemško-slovenski slovar) v dveh knjigah, ki obsega 2012 strani, izšel že leta 1860. To je bil prvi večji tiskani slovenski slovar. Cigaletov nemško-slovenski slovar pogosto imenujejo tudi Wolfov nemško-slovenski slovar. Projekt slovarja je namreč financiral ljubljanski škof Wolf, sicer idrijski rojak, in v zahvalo so na hrbtu slovarja pripisali njegovo ime - Wolf. Kot dopolnilo k slovarju je leta 1890 Cigale izdal še Znanstveno terminologijo s posebnim ozirom na srednja učilišča.

Kot strokovni ocenjevalec je vplival tudi na jezik v šolskih knjigah. Nekatere je popolnoma predelal, kot npr. Veliki in mali katekizem, Začetnice, nekatere pa je tudi sam napisal – Prva in Druga nemška slovnica za slovenske ljudske šole, Slovenska slovnica, oziroma prevedel iz nemščine – Hevlerjev kratek popis avstrijskega carstva za nižje razrede osnovnih šol. Zaradi navedenega je Cigale pomemben tudi za razvoj geografije kot šolskega predmeta na Slovenskem. Leta 1859 je k učbeniku fizike Lehrbuch der Physik für Unterreal schulen napisal dodatek izrazov v slovenščini. S tem je zasnoval tudi temelje slovenskega fizikalnega izrazoslovja.

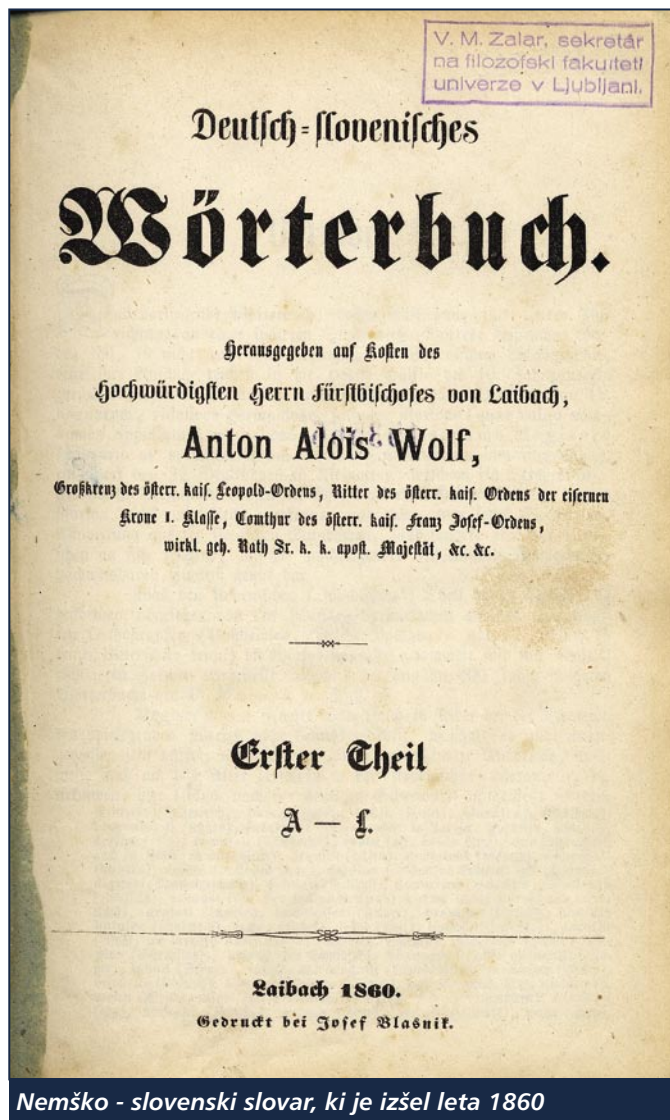
V letih 1869 do 1877 je vodil redakcijo slovenskega atlanta

Portret jezikoslovca Mateja Cigaleta

Slovenski Atlant - prvi svetovni atlas v slovenskem jeziku

Nemško - slovenski slovar, ki je izšel leta 1860

- prvega svetovnega atlasa v slovenskem jeziku, ki ga je po listih izdajala Slovenska matica. Pri redakciji atlasa je opravil izjemno delo, saj je številna tuja zemljepisna imena s prevodi in podomačitvijo prvič sistematično zapisal v slovenskem jeziku. Mnoga, ki se morda zdaj zdijo nenavadna, izvirajo prav od tam. S tem atlasom smo se Slovenci umestili na zemljevid Evrope in se postavili ob bok kulturno in jezikovno razvitejšim narodom in kot je zapisal sam Cigale, »nekako pretekli druge avstrijske Slované«. Faksimile izvirnika s spremljajočo znanstveno monografijo je v letošnjem letu izdala založba ZRC SAZU.

Cigaletovo delavnost so cenili tudi njegovi nadrejeni, zato se ni čuditi, da je bil leta 1866 imenovan za ministrskega tajnika, leta 1883 pa za vladnega svetnika.

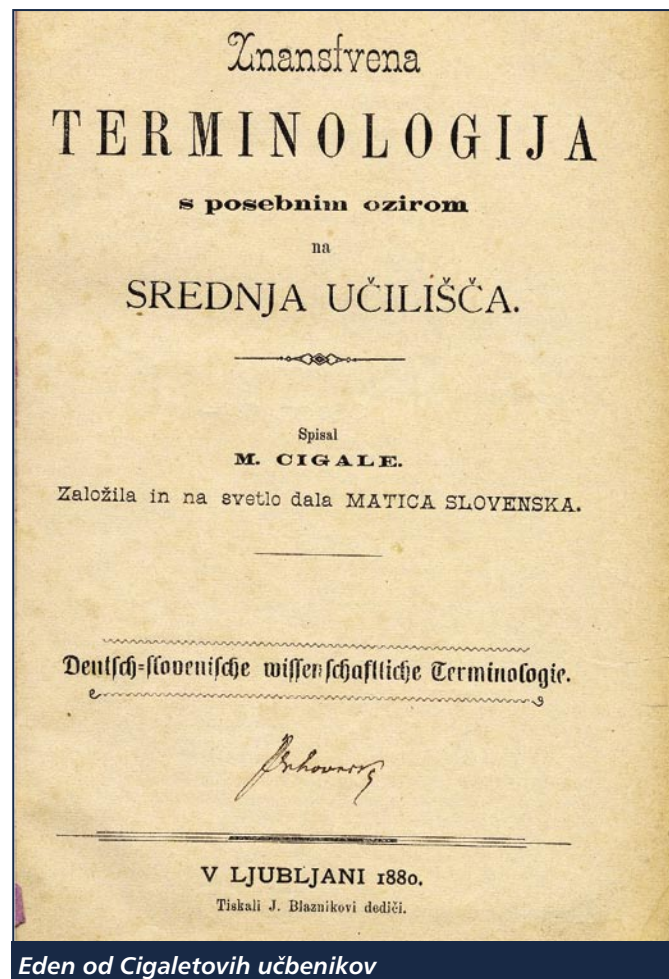
Ves čas je v Slovenskem glasniku in Novicah objavljaj razprave o pravopisu, oblikoslovju in skladnji. Cigale je bil praktičen jezikoslovec, predvsem stilist. V svojih člankih je pokazal izostren čut za duha in pravilnost jezika. Skoraj vsi njegovi predlogi so prišli v slovensko slovnico in veljajo še danes (npr. v pridevniški sklanjatvi končnice -ega, -emu, -em namesto dotedanjega -iga, -imu, -im). Kot zanimivost je treba tudi omeniti, da je Cigale, kot zagovornik jezikovnega zblizevanja s slovanskimi narodi, tudi utemeljitelj besede pivo. Slovenci smo do njegove uveljavitve uporabljali za pivo besedo slad. Josip Debevec je v svojem zapisu o Mateju Cigaletu kot jezikoslovcu (Dom in svet 1889) sodil: »Reči smemo, da poleg Levstika ni slovenskega jezikoslovca, ki bi bil vedno kot paznik nadzoroval in motril slovensko pisavo, pilil, likal in čistil, kakor je bil Cigale ...«

S številnimi v slovenščino prevedenimi zakoni in mnogimi strokovnimi članki v Slovenskem pravniku je Cigale postavil temelje slovenski pravni terminologiji in strokovnemu jeziku sploh. Zaradi tega ga upravičeno štejejo za utemeljitelja slovenskega pravnega izrazoslovja.

Čeprav je Cigale pretežni del svojega življenja preživel izven rojstnega kraja, pa je bil zelo navezan na črnovrško planoto. Zato se ni čuditi, da je bil soustanovitelj fundacije za štipendiranje nadarjenih otrok z domače planote. Iz te fundacije so dobivali štipendije črnovrški študenti še v obdobju pred drugo svetovno vojno.

Cigale je bil poleg Frana Miklošiča eden najplivnejših slovenskih jezikoslovcev 19. stoletja, zato so po njem tudi poimenovali ulico (Cigaletova) v centru Ljubljane, ob stavbi sodišča. Nanj pa niso pozabili tudi v Črnem Vrhu, saj so mu že leta 1894, to je pet let po smrti, njegovo življenje se je izteklo 20. aprila 1889 na Dunaju, postavili spomenik (piramido). Na spomeniku je izklesanih več izrekov, med njimi tudi njegovo življenjsko geslo: »Človeku je namen ožlahtniti srce in približati se božji svetosti.« Istočasno je bila odkrita tudi spominska plošča na njegovi rojstni hiši v Lomeh. Zob časa pa je napis na spomeniku, ki stoji skupaj s spomenikom dr. Frančišku Lampetu v parku v središču Črnega Vrha, že povsem izbrisal. Primerno bi bilo, da se oba spomenika obnovita in s tem tudi današnji rod na črnovrški planoti izkaže spoštovanje do svojih dveh rojakov. Kot jezikoslovcu in avtorju prvih slovenskih učbenikov pa bi Črni Vrh lahko Mateju Cigaletu izkazal hvaležnost tudi z npr. poimenovanjem osnovne šole, s poimenovanjem kakšne ulice bi se ga lahko spomnili v občinskem središču, Mestni muzej pa bi lahko o njegovem delu in življenju pripravil razstavo. ♦

Jože Kenk

Eden od Cigaletovih učbenikov

Vesele praznike ter veliko
osebne sreče in uspeha!

Nem zakaj.

NLB d.d., Trg republike 2, 1000 Ljubljana

NLB

www.nlb.si

Poslovalnica Idrija, Mestni trg 15
tel.: 05 372 06 00

Ime mi je Peacehiker in sem doma iz sveta

Študent Matej Sedmak je leta 2004 svoje stvari naložil v nahrbtnik, se z 200 dolarji v žepu podal v svet in ga geografsko gledano tudi obšel. V dveh letih je preštopal in prehodil 85 tisoč kilometrov. Bil je marsikaj – menih, berač na japonskih ulicah, glasbenik na newyorški podzemni železnici, motivacijski učitelj v osnovnih šolah, celo odposlanec predsednika države Janeza Drnovška. Ni čudno torej, da ga že pri njegovih komaj 22 letih primerjajo s Tomom Križnarjem.

Matej, kaj se mlademu fantu mota po glavi, da se brez denarja odpravi po svetu?

O, joj, kaj se bo pa zdaj zgodilo!?! (smeh) To so tiste začetne misli, ki se jih je težko znebiti, če si bil vzgojen v taki družbi, kjer je svet nevaren, kjer moraš skrbeti sam zase in bodo ljudje do tebe hladni, če jim ne boš nekaj dal. Z vsemi temi predstavami sem se odpravil v svet. Med potjo sem ugotovil, da je svet prijazen, lep, ljudje so do tebe taki, kot si ti do njih.

Kako so starši sprejeli tvojo odločitev, da se v širni svet podaš brez denarja?

Najprej so bili šokirani. Mama me je prepričevala, naj ne grem, oče mi je ukinil finančno podporo, stari mami sta se tresli od strahu, ker sta mislili, da me ne bosta nikoli več videli. Vsi so se bali zame. Hoteli so me obvarovati pred svetom.

Poln optimizma in nadešenja sem se odpravil na romarsko pot Camino de Santiago in jo tudi prehodil

Prišel je dan D. Kje si začel svoje potovanje?

Štopati sem začel kar pred domačo hišo v Matenji vasi. Pri sebi sem imel dva velikanska nahrbtnika in kitaro. Prva mi je ustavila mama in me peljala do Postojne, kjer mi je ustavil oče in me peljal do Kopra. Tu sem naletel na prijatelja, ki ni mogel verjeti, da grem res okrog sveta. On me je prvi peljal v tujino, v Italijo. Ostal sem popolnoma sam in pojma nisem imel, kam me bo vodila pot. Vedel sem samo to, da si želim priti okrog sveta. Pristal sem v Bologni, kjer sem na ulici igral kitaro. Ugotovil sem, da je to vse prej kot lahko delo. Pot me je prek Francije vodila v Španijo, kjer sem prehodil Camino de Santiago. Čez Atlantik

mi je pomagal oče, ki mi je kupil poceni letalsko karto. Odločil sem se, da bom delal in mu vrnil vse do zadnjega tolarja. No, ta letalska karta je bila ena od štirih, ki mi jih je plačal oče. Ostalih 17 mi je podarilo človeštvo – ljudje, ki sem jih spoznal na letališčih, na svoji poti, medtem ko sem štopal, vozniki, ki so mi ponudili prevoz.

Težko si predstavljam, da popolnega tujca prosiš za letalsko karto.

Pristopiš k osebi in jo vprašaš, ali bi ti mogoče želela kupiti letalsko karto.

In kolikokrat si bil zavrjen?

(smeh) Sto in stokrat, a mi je kljub temu uspelo zbrati denar za 17 letalskih kart.

Brez denarja si ne moreš ravno veliko privoščiti.

Nikoli nisem spal na klopci, pod milim nebom, nikoli nisem bil lačen. Sem pa res imel zelo različna prenočišča, od preprostih lesenih kolib do razkošnih hotelov. Vedno sem bil z ljudmi. Če nekdo ni imel za svojo hrano, ni niti za mojo. Če je imel dovolj, je z veseljem delil z mano. Živel sem pač tako, kot so živeli moji gostitelji.

Prepotoval si 24 držav, zato nam lahko iz prve roke poveš, kakšen je svet.

Pojma nimam. Jaz sem si ustvaril en svoj svet v glavi. Vidim ga po slikah, po informacijah, ki sem jih prebral, po izkušnjah, ampak to ni tisto. Če gledaš samo to, kakšno barvo kože imajo ljudje, kakšna je njihova kultura, kakšen jezik govorijo, se prav nič ne razlikuješ od večine turistov. Kot nor pritiskaš na sprožilec fotoaparata in potem pripoveduješ, kako je vse drugače. Če se malo bolj poglobiš v ljudi, ugotoviš, da so prav takšni kot mi.

Navdušenje otrok nad mojim govorom v eni od mehiških šol

Te torej tisto, kar zanima večino turistov (kultura, znamenitosti, kulinarika ...), ne zanima?

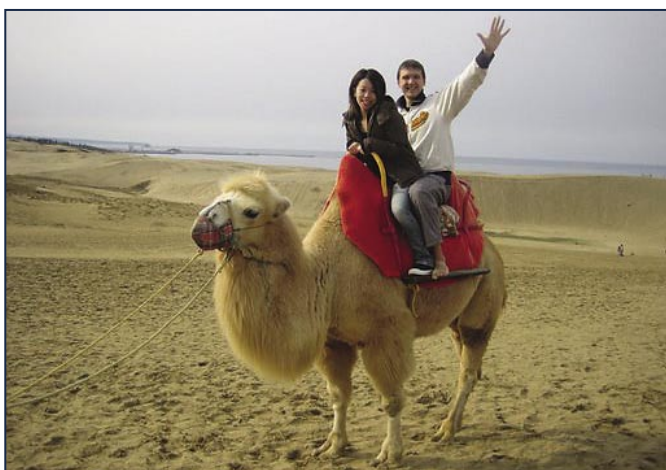
Začel sem tako. Na Japonskem sem pospravil kamero, se »znebilo« še zadnjega nahrbtnika in šele takrat sem začel zares potovati.

Nekje na poti si se odločil, da boš potoval brez vsega.

Za to sem se odločil na Kostariki. Vse, kar sem imel, sem dal od sebe in se podal v nevarnost sveta. Šele takrat sem zares občutil svet. Takrat je umrl Matej Sedmak in se rodil Peacehiker. Matej ni bilo pravo ime za takega popotnika, kot sem jaz. Izmisлити sem si moral nekaj drugega.

Pri svojih rosnih 22 letih si doživel več kot marsikdo v celem življenju ali pa sploh ne. Med drugim si bil tudi zaprt na Kubi. Zakaj so te zaprli?

Ker mi je viza že skoraj potekla, sem se odločil, da zapustim Kubo. Pozno zvečer sem v Varadero prišel v neko pristanišče in poskušal najti jahto, ki bi odplula proti Venezueli. Policistom se je zdelo zelo sumljivo, da štopam jahte. Za Slovenijo sploh nikoli še niso slišali. Tudi na zemljevidu je niso našli, saj so imeli še vedno vrisano Jugoslavijo. Povedal sem jim svojo zgodbo. Ko so se že skoraj odločili, da me izpustijo, rekoč, saj si nor, nevaren pa nisi, se je oglasil eden od glavnih in povprašal po mojem znanju španščine. Povedal sem, da sem se jezika naučil na cesti. Dvomljivo me je pogledal in rekel: »Na cesti? In govoriš špansko bolje od mene?« Mislim, da sem vohun. Strpali so me v policijski avto, aretirali še fanta, ki mi je ponudil prenočišče, in me zaprli v lokalni zapor. Naslednji dan so me premestili v Havano. Izpustili so me po trinajstih dneh.

Štopanje kamele na Japonskem

To je verjetno samo ena izmed mnogih prigod, ki so se ti pripetile v dveh letih?

Ja, res je. Ti povem še eno? Nekega dne sem se odločil, da bom štopal do Bangkoka. Bil sem v malem mestu na Tajskem in nisem vedel, da me do Bangkoka loči več kot 1000 kilometrov. Pač nisem pogledal na zemljevid. Nič čudnega, da se nobeden ni peljal tja. Za Bangkok sploh vedeli niso. Saj si predstavljaj, kot da bi tebe vprašal, če greš do Moskve. Prevoza nisem dobil. Odpravil sem se na letališče in tamkajšnje zaposlene prosil za brezplačno karto. Gledali so me, kot da bi padel z lune. Na koncu sem v bližnjem lokalnem pristopil do družine in vprašal, če bi mi slučajno bili pripravljene plačati letalsko karto. Nekaj časa so me gledali, nato pa so mi dali denar. Imel sem dovolj za letalsko karto in še za tajsko masažo v Bangkoku.

Se je bilo težko vrniti v stare tirnice?

Saj se nisem. Pot me je povsem spremenila. Vrnil sem se na fakulteto, ker mi izobrazba veliko pomeni, napisal sem knjigo, v kateri sem popisal vse svoje dogodivščine, pripravil sem zabavo brez alkohola, po njej pa sem se odpravil na sedemtedenski štop po Sloveniji. S seboj sem vzel samo zobno ščetko in beležko.

In kakšni smo Slovenci?

Fantastični. Smo odprti, srečni, radi delimo z drugimi tisto, kar imamo. Vsaj tako sem nas videl in doživel jaz.

Imaš v načrtu še kakšen podvig?

Želim si, da bi za božič vsak Slovenec dobil objem. Kako bom to izvedel, še ne vem. Nekje v Ljubljani se bom pač postavil na ulico z napisom »Podarjam objem« in upal, da bom za to navdušil čim več ljudi. V glavi imam še cel kup idej za projekte, ampak ne vem, če nama bo ostalo toliko časa. (smeh) ♦

Polona Šemrl

TRGOVINA
telefonika

**STUDENTSKI
SERVIS SSI IDRIJA**

Vabimo vas na
brezplačni kino predstavi

Mali pišček - ob 18^h

Pirati s Karibov - ob 20^h

Kino dvorana Idrija, 26. decembra.

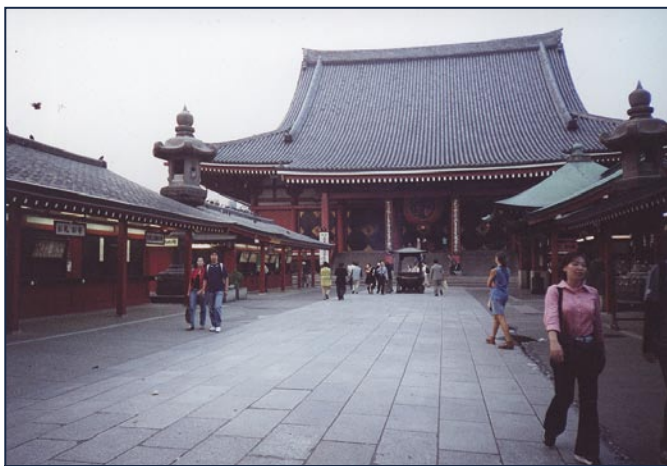
Vsem strankam se zahvaljujemo
za izkazano zaupanje in sodelovanje v
iztekajočem se letu.

Namesto poslovnih daril, podarjamo
otrokom brezplačni predstavi.

Srečno 2007

Tokio - mesto svetov

Že od svojega šestega leta, odkar se ukvarjam s karatejem, sem sanjala in upala, da nekega dne obiščem Japonsko. V glavi mi še zmeraj odmevajo trenerjeve besede, ko mi je govoril: »Pepa, če boš pridno trenirala, boš nekega dne obiskala Japonsko.« In tako se je zgodilo. Prav z vstopom v novo tisočletje smo odšli na svetovno prvenstvo na Japonsko. Šestčlanska ekipa, v kateri sem bila najmlajša, je odletela proti Tokiu. Let je trajal približno 16 ur. Verjemite mi, da je mučno, pa čeprav imaš televizijo, radio, hrano, pijačo, vendar spočit nikakor nisi. S klubsko kolegico sva tako v nekem trenutku odšli na »sprehod« do prvega razreda, kjer lahko potniki ležijo na posteljah (tudi cena je taka, da bi lahko za nekaj časa kar obležal). Ker je bilo nekaj postelj praznih, sva se ulegli in v trenutku zaspali. Najin počitek ni trajal dolgo, saj so naju zbudili in prosili, naj se umakneva. No, tudi tista urica spanja se nama je prav prilegla.

Eden od mnogih budističnih templjev

ph

Končno smo prileteli v Tokio, kjer smo ostali osem dni, in če sem poštena, sem čutila metuljčke v trebuhu. Saj poznate ta občutek, kajne? Ko smo na letališču opravili vse formalnosti, smo se za pet minut usedli in premislili, kako naprej. Vsi smo bili enakega mnjenja, da bi bilo pametno, da si kupimo karto Tokia. Optimisti, vam povem. Ko smo jo končno kupili in jo odprli, se je med nami razlegel gromozanski smeh, s pridihom grenkobe. Vas zanima zakaj? Na karti je bila rdeča pikica, kjer je pisalo: »You are here«, vse drugo je bilo v japonščini. Tako smo se usedli na metro in se odpeljali proti centru. Samo za primerjavo naj povem, da ima Tokio 12 milijonov prebivalcev, kar je za skoraj sedem Slovenij. Ni čudno, da sem, ko sem stopila na ulico, skoraj padla v nezavest, saj gre v zelo kratkem času mimo tebe ogromno ljudi, pa še vsi so si zelo podobni. Po treh urah hoje po Tokiu smo prispeli do hotela, ki je bil bolj podoben študentskemu domu kot hotelu. Bajne naj bi v tem kompleksu stanovali tudi olimpijci, med njimi tudi Leon Štukelj. Do prvega manjšega zapleta je prišlo, ko nismo znali prižgati luči. Nikjer ni bilo nobenega stikala. Na ključu od sobe je bil nek obesek, s katerim si - kot smo ugotovili - prižgal luč. Čudo tehnike, vam povem.

Utrujeni od vožnje in zaradi časovne razlike smo popadali v postelje. Ko smo v naslednjih dneh raziskovali to res veliko mesto, sem v nekem trenutku začutila, da je kot »človeško mravljišče«. Hiše so ena ob drugi, veliko je stolpnic in na sploh veliko visokih stavb, saj so te hiše zgrajene kot obramba pred potresi, po katerih je Japonska tudi zelo znana. Mi, na srečo, nismo doživeli nobenega.

Prav nič čudnega ni, če streljaj od glavnega prometnega križišča, ki se imenuje Šindžukuja, naletiš na skrito in nenavadno svetišče. Prav tu se namreč kaže največji razkorak med modernim svetom

Člani Karate kluba Kolektor Idrija s trenerjem ob žvepljenih vreclih blizu Tokia

ph

in tradicijo. In prav to je največji čar Tokia.

Kaj pa hrana? Vsi poznate ali pa ste vsaj že slišali za suši. No, mi ga niti slučajno nismo poskusili, saj ima Tokio, kot vsa druga velemesta, mestne četrti, kjer se dobi kakršno koli hrano. Raje smo si privoščili testenine, čeprav so njihove juhe izredno dobre. Morate poizkusiti!

Japonci so zelo majhni. Povsod srečuješ šolarje v uniformah. Prav po njih se ločita višji in nižji sloj. Niso preveč odprti in družabni tudi ne. Na metroju, recimo, vsi berejo knjigo, ki je zavita, da slučajno ne bi kdo videl, kaj berejo, ali spijo ali se igrajo z mobilom. Ljudje me nikakor niso tako zelo impresionirali kot pa kultura in način življenja.

In ko sem malo prej omenila tehnologijo, naj povem, da so imeli Japonci že pred šestimi leti take mobilete, kot jih mi poznamo šele danes. V tem smislu so res zelo pred nami, pred celim svetom. So pa tudi zelo okoljsko osveščeni. Ko sem si kupila žvečilne gumije, ki so pakirani v malo večjih škatlicah – videti so kot nekakšne pločevinke -, sem zraven opazila papirčke. Vanje si zavil žvečilni gumi, ko si ga obrabil, in vrgel v smeti. Zanimivo, kajne? Še ena stvar se mi je zelo vtisnila v spomin. Opazila sem, da so bili vsi mladi pobarvani na sivo. Modna muha pa taka. V Tokio smo šli tekmoval, a o tekmi nisem rekla še nobene. Lahko bi rekli: »Prišli, videli in totalno izgubili.« Na njihovo žalost, seveda, kajti leta 2008 se vrnem v Tokio, v mesto, ki me je zelo presenetilo. V pozitivnem smislu, seveda. Dokler ga ne obiščes, si ne moreš predstavljati, kako je in kako izgleda. Tokio je mističen in skrivnosten, ima posebno energijo, ki te povleče in zaradi katere nočeš oditi. Če si želite in če vam je omejitev samo nebo, pojdite. ←

Patricija Horvat

Mala letna kronika

Kaj neki je s temi jasnovidci, da še konca sveta ne znajo več pravilno napovedati. Več kot stokrat bi že morala Zemlja vzeti konec. Pa smo znova preživeli leto, ne da bi se svet podrl. Ni ga zadela kozmična katastrofa in ne uničile jedrske vojne. Tudi vojna med Občino Idrija in Krajevno skupnostjo Spodnja Idrija je obmirovala. Čeprav so se Prefarci v začetku leta že pripravljali na volitve samostojnega župana in so na občinske uslužbenke, ki so baje krivi, da je Fara nazadovala, zlili toliko gnojnice, da so občinski zaradi obilja dušika močno pognali v rast in podučili skoraj vse občane, da bolje nam bo skupaj biti. In tako je, potrjeno z referendumom, tudi ostalo. Ostalo je tudi upanje na mestno občino. Sploh je Idrija mesto upanja. Čakamo izpolnitve starih in novih obljub. Idrijski rojak Stanko Bloudek, ki so ga končno polepšali in preselili pod streho, da ga ne bodo zalivali pasji ljubljenci, je načrtoval in upal, da bo Idrija med drugim imela plavalni bazen in fucbališče. Neverjetno, nekaj tega se uresničuje. Dobili smo drsališče. Na njem bodo drsali in vijugali tisti, ki znajo, ostali bomo pa nadsali. Tako kot vedno.

Tiho, brez plehbande, je šala par Kajzer za vedno obstala, vrvi so navite, jašek pa zasut. Bo tam zrasel Kajzerparkhotel? Bo po zaprtju idrijskega rudnika v Idriji odprt evropski center za študije vplivov živega srebra? Laboratorijev ne bo treba graditi, saj smo Idrijčani laboratorij in vivo. Država mora le vrniti občini vse rudniške nepremičnine, čeprav gospodarski minister Vizjak o tem noče slišati, češ da rudnik ni bil nikoli last občine. Pozabil je, da smo občani občina in da je bilo v socializmu vse naše in da smo z rudnikom samoupravljali. Torej?!

Ko bo Slovenija predsedovala Evropski uniji, bi bila Idrija lahko po Patrasu, Luxemburgu in Sibiu evropska kulturna prestolnica. Za to se že borijo Maribor, Celje, Ptuj itd. Kaj pa mi? Mi se znamo pred svetom hvaliti, da je bila Idrija drugo največje mesto na Kranjskem, da so jo imenovali botanične Atene, da so tu delovali slavni učenjaki, da je bila Idrijčanka Napoleonova ljubica in da imamo nov velik plac za kulturo na prostem, ki ga je potrdil jubilejni Festival idrijske čipke. Žal je festival s svojo sicer odlično otvoritveno slovesnostjo potopil največji idrijski praznik - Dan rudarjev, rojstni dan Idrije in če hočete, nekdanji najmenitnejši praznik svetega Ahacija, praznik knapov in mesta. Zgleda, da so tod najprej živele klekljarice, ki so po naključju odkrile živo srebro. Pa brez zamere! Knapovski praznik in Festival idrijske čipke, oba sta za Idrijo dragocena in pomembna, da zaslužita vsak ob svojem času svojo bandero na jamboru! Knapovski

je že več kot petsto let 22. junija, čipkarski praznik pa je v mednarodnem koledarju prireditev že zasidran koncem avgusta. Zato so letos mnogi turisti zaman čakali na otvoritveno slavlje in zaman iskali klekljarice in semenj čipk. Ne zapravimo tega termina, to je kot blagovna znamka. Kot so bila Nebesa, ne pa gostilna Pod gradom. Še danes povpraša kak tujec za Nebesa, pa mu lahko samo s prstom pokažemo v nebo! Prav bi bilo, da bi rdeč taksi Alaksi, ki kroži po Sloveniji in zbira vtise, zapeljal tudi skozi Idrijo in pobral naključnega Idrijčana. V pogovoru z njim bi voznica, multimedijška umetnica Alexandre Filiatreau iz Francije, dobila dovolj gradiva za svojo umetniško stvaritev.

V Grčiji znajo prerokovati. Ne le orakelj v Delfih, tudi Atene so kraj namigov. Na letošnjem Evrosongu so presenetljivo zmagali Lordi s severa. Mar ni to bila napoved, da bo zmagal Sever za župana. Ko so v predvolilnem času politične stranke iskale zaveznike, je v veselju prišlo do izjemnega dogodka. Dve neskončno oddaljeni galaksiji sta se združili. Tudi stranke v idrijski občini, ki so po nazorih in programih neskončno oddaljene druga od druge, so se združile za volilno borbo. Kakor na nebu tako na zemlji. Tako piše v starih svetih spisih. Sever sicer ni zmagal v prvi rundi. Kodra je premagal po točkah šele v drugem krogu. Boj je bil prostega stila, jiyu kumite. Sever se je boril odprtih rok. Kazalo je, da se bo vzdignil kmečki punt. Toda odkar je kmečka tržnica lahko na novem placu, se je pomirilo.

Idrija je izgubila svojo edino Kavarno, ki je delovala več kot sto let. Svoj čas je bila tako znamenita, da jo je omenjal celo slovenski pisatelj Jakob Alešovec, v Ljubljanskih slikah leta 1911, ko je opisoval like in značaje kavarnarjev. Slavna Nebesa, Filmsko gledališče, rudnik, Kavarna, zaprto! Po drugi strani pa so se poleg rdečih Mercatorjevih, odprla še zeleno rumena Tuševa vrata. Manjka le še modra barva, da bo v Idriji politična pluralnost potrošništva skoraj popolna.

Tja do srede decembra smo v idrijski občini imeli izredno tople vreme. Nedavno je bil odprt edinstveni inštitut v tem delu Evrope, Klima Hidria v Godoviču. Morda je to zasluga strokovnjakov Klime, da je prišlo do otoplitev!

Kot na začetku tako tudi na koncu ogroženost naše Zemlje ostaja nespremenjena. Pri teh dejavnih je že zdavnaj prišlo do globalizacije. Mimogrede, registriranih je najmanj 2225 nebesnih teles, ki naj bi v prihodnosti sekali Zemljino orbito. Morda se komu le posreči, da se zaleti v nas in tako povzroči ponovno izumrtje tiranozavrov. Pa srečno bivanje! Exsistite feliciter! ◀

Niko Jereb

Veseli Božič
in srečno novo leto 2007
Vam želi

KASKADER
d.o.o.
ZAHTEVNA TEREŠKA DELA

PROTIVLOMNA IN PROTIPOŽARNA VRATA

za bolj varen in lep dom

PROTIVLOMNA VRATA
različnih barv in modelov

GARDESA

Zaščitite
dom pred
nepridipravi!

kontrolno grem lahko sprej

5% popust ob predplačilu
brezplačno svetovanje in izmera
kratki roki od naročila do izvedbe

KLJUKA NA PRSTNI ODTIS

TEHNIČNI PODATKI:

Ključavnica deluje samostojno, na baterije. Pri instalaciji ni potrebno potegniti nobenih kablov. Vsi potrebni

V KOMPLETU:
kljuka masivne izvedbe
elektromagnetna ključavnica

PREDNOSTI:

dodatna zaščita z zaznavanjem toplote prsta
odpiranje tudi na ključ
zelo preprosto rokovanje
do 1000 prstnih odtisov v spominu
možna mrežna povezava

BMG

GSM: 041 / 656 821

BMG d.o.o.
Inženiring in trgovina
Opekarniška ulica 16
1235 Radomlje
E-mail: bmgdoo@volja.net

PROTIVLOMNI SISTEM PARADOX

**PROFESIONALNI PROTIVLOMNI
SISTEM ZAJEMA:**
alarmna centrala
tipkovnica
senzor
dodatno napajanje

možnost priklopa na dežurni
varnostni center

klic na GSM ali drugo številko
po želji uporabnika

javlja napake, izpad napajanja
in sabotažo

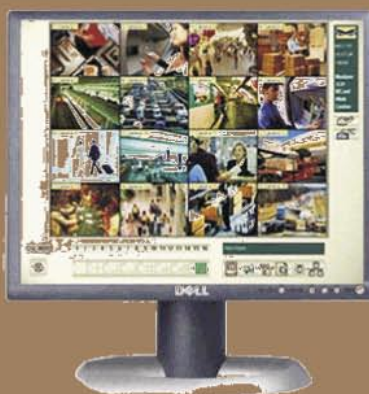
možnost klica v sili

VIDEO NADZORNI SISTEM

DIGIVIEW PRO4, 8 IN 16
možnost priklopa 4, 8 ali 16 kamer
notranje in zunanje kamere
možnost ogleda slike na daljavo
primeren za hiše in podjetja

kamere in objektivni
prilagodljivi potrebam

zelo hiter in enostaven pregled arhiva

BMG

GSM: 041 / 656 821

BMG d.o.o.
Inženiring in trgovina
Opekarniška ulica 16
1235 Radomlje
E-mail: bmgdoo@volja.net

Tudi letos dobra bera športnih uspehov

Ko ob koncu nekega cikla, pa naj bo to pridelava vina, pregled poslovnega obdobja ali pa v našem primeru pregled športnih dogodkov preteklega leta, slišimo, da smo spet priča najboljšim dosežkom, kar jih je do sedaj bilo, se to sliši kot oguljena fraza. A dejstvo, vsaj kar se tiče dosežkov športnikov z Idrijskega in Cerkljanskega, je, da so letošnji dosežki še boljši od lanskih, ki so bili prav tako odlični. Letos najbolj v spominu vsekakor ostaja zmagoslavje Ledinčanke Tanje Žakelj na evropskem in svetovnem mladinskem prvenstvu v gorskem kolesarstvu, temu pa je Žakljeva dodala še naslov državne mladinske prvakinje, pri tem je prehitela celo najhitrejšo v članski kategoriji. Njen uspeh sta na državni ravni dopolnila Nina Homovec z zmago v kategoriji do 23 let in Luka Homovec z 2. mestom med mladinci. Tudi cestni kolesarji so bili uspešni, predvsem Borut Božič, ki je na dirki po Kubi, kasneje še na Olimpia touro na Nizozemskem ter tudi na najpomembnejši domači dirki, dirki Po Sloveniji, osvojil nekaj etapnih zmag. Letošnja sezona pa je bila zadnja za do sedaj edinega olimpijca iz naših krajev, upajmo, da po OI v Pekingu temu ne bo več tako, Valterja Bončo, ki je dirko zaključil na 11. mestu in s tem sklenil zelo uspešno kariero. Na cestah se že več let dobro znajdejo tudi vozniki relija. Veterani Darko Peljhan se je ponovno boril za naslov prvaka, prebita guma na zadnjem reliju ga je, potem ko je bil v vodstvu, potisnila v ozadje in prvenstvo je končal na tretjem mestu. Peta sta bila brata Jeram, vmes pa najdemo še izolsko-idrijsko posadko Andrej Jereb - Miran Kacin, slednji po številu zmag spada v sam vrh med sovozniki. Uspeh so dopolnili še Klemen Seljak, prvak divizije I, Rok Turk, prvak divizije II, v diviziji III pa je bil drugi Alex Humar. Tudi člani orientacijskega kluba Azimut so že več let najuspešnejši slovenski klub v tej panogi. Letos so osvojili šest naslovov državnih prvakov, skupno so na DP pobrali kar 21 odličij, štirikrat pa bili najboljši na ligaških tekmovanjih, kar je bilo dovolj tudi za zmagoslavje med klubi. Državnega naslova se tako veselijo Janij Oblak, Franc Knap, Eva Mohorič, Silvij Močnik, Tibor Golob Mrak in Blaž Grah. Slednji je uspešno nastopil še na svetovnem srečanju slednjih in za las zgrešil stopničke. Trend zmag nadaljujejo tenisači. Predvsem brata Aljaž in Andraž Bedene ter Boštjan Bolko so v samem vrhu, vsi trije so letos osvojili dvojno krono. Aljaž je bil

nepremagljiv v dvorani, poleti skupaj z bratom še med dvojicami, obenem pa zmagal na nekaterih mednarodnih turnirjih (ITF) do 18 let. Andraž je zmagal med posamezniki, Bolko pa med posamezniki do 14 let in še v dvojicah. Še več naslovov si je zagotovil plavalec Miha Kovač, med mlajšimi dečki je bil najboljši štirikrat, obenem pa se je letos kar 28-krat uvrstil na stopničke. Na 50 in 100 metrov delfin je bil nepremagljiv tako na zimskem kot letnem državnem prvenstvu, zmagal še na nekaterih mednarodnih mitingih in bil na podlagi dosežkov povabljen v slovensko reprezentanco. Karateisti, ki letos praznujejo 30-letnico kluba, se lahko pohvalijo z dvema naslovoma prvakov in štirimi drugimi mesti, Patricija Hrovat pa je na mladinskem EP osvojila 9.-16. mesto med posameznicami in 5.-8. med ekipami. Zelo aktivni so bili alpinisti, vrhunec je bil 8201 m visoki Čo Oju. Člana odprave, ki se lahko pohvali s prvenstveno smerjo JZ stene v alpskem slogu, sta bila Aljaž in Emil Tratnik. Tudi na snegu se naši športniki dobro znajdejo, na FIS tekmah v carving smučanju je bil najuspešnejši Boštjan Grošel, skupno je bil 22., v kategoriji do 21 let pa je tretji. V teku na smučeh Patrick Rupnik uspešno nadaljuje uspehe svojega očeta, lansko zimo je bil najhitrejši na DP med mlajšimi dečki v prostem slogu, na dveh od devetih tekmah slovenskega pokala pa je zmagal, kar je bilo dovolj za tretje mesto. Drugi je bil na prvenstvu osnovnih in srednjih šol v strelstvu Maj Pirih. Na DP v sankanju pa sta naslova prvaka osvojila Alenka Žnidaršič in David Velikajne. Med ekipnimi športi so nogometaši po jesenskem delu Primorske lige na devetem mestu, uspešnejši pa so košarkarji. V 2. SKL Zahod se borijo za sam vrh, pri tem pa jih, kot v najboljših časih idrijske košarke, s tribun Modre dvorane spremlja številno občinstvo, kakršnega se ne bi sramovala nobena prvoligaška ekipa. Na vrata članske ekipe, sestavljene iz samih domačih igralcev, že trka mladi rod, katerega najuspešnejši predstavnik je Luka Rupnik, ki je tudi eden najuspešnejših igralcev slovenske pionirske reprezentance. Vsi letošnji dosežki so obveza za klube, da bodo tudi v prihodnje skrbeli za vzgojo športnikov, ki bodo s svojimi uspehi ponesli ime naših krajev po celotni domovini in tudi v tujino. ◀

Erik Logar

30 let uspešnega dela Karate kluba Kolektor Idrija

Karate klub Kolektor Idrija letos praznuje 30-letnico svojega delovanja. Ob tej priložnosti so 2. decembra v Modri dvorani pripravili slovesnost, na kateri so nastopili skoraj vsi člani kluba. Večer je bil namenjen predstavitvi borilnih veščin in akrobatike. Klub je leta 1976 ustanovil njegov predsednik Bojan Sever. Kmalu po ustanovitvi je klub že pomembno prispeval k razvoju karateja v Sloveniji. Sodelovali so namreč s priznanimi trenerji s celega sveta, iz bivše Jugoslavije, Japonske, Italije in Belgije. V tridesetih letih se je v klubu razvilo mnogo vrhunskih tekmovalcev, ki so predvsem v otroških, kadetskih in mladinskih kategorijah posegali in še vedno posegajo v sam vrh svetovnega karateja. Poleg tekmovalnega karateja v zadnjem času vse več pozornosti namenjajo razvoju celovite psihofizične vadbe. Primerna je tako za otroke kot tudi odrasle. Klub danes šteje skoraj 300 članov, oddelke pa ima v Idriji, Spodnji Idriji, Cerknem, Črnem Vrhu nad Idrijo, Žireh in Ljubljani. ◀

Pri Fordu in Mercatorju bi si morali podrobneje prebrati predpise, saj očitno ne vedo, da je parkirni prostor za invalide namenjen le njim in ga ne smemo uporabljati za razstavniki prostor. Kje so bili policaji in mestno redarstvo? Morda pa so brali obvestilo, ki ga objavljamo

NEKOČ JE BILO TAKO...

PISARNIŠKI RED IZ LETA 1870

Osebe mora biti zdaj prisotne ob delavnikih le od 6. ure dopoldne do 6. ure popoldan. Pričakujemo, da bodo vsi sodelavci brez posebnega poziva opravljali nadure, če bo delo to zahtevalo.

Najstarejši nameščenec je odgovoren za čistočo pisarne. Mladina se javi pri njem 40 minut pred pričetkom delovnega časa in osigane še po koncu dela na razpolago.

Med pisarniški urami se ne sme govoriti. Malicanje je dovoljeno med 11.30 in 12.00 uro. Vendar se delovni proces v tem času ne sme ustaviti. Enostavna obleka je predpis. Osebe ne sme nositi svetlih oblek in lahko nosi le urejene nogavice. Galoše in plašči v pisarni niso dovoljeni, ker lma osebe na razpolago peč. Izjemoma so dovoljeni pri lažem vremenu ovratne rute in klobuki. Hčer pa priporočamo, da bi vsak uslužbenec zimskem času prinesel 4 funte premoga s seboj v službo.

Potreba po tobaku, vinu in žganih pijačah se smatra kot mesena šibkost in je zaradi tega vsemu osebju prepovedana.

Uslužbenec, ki obiskuje biljardne in politične lokale, daje spodbudo, da se dvomi o njegovi časti, prepričanju, poštenosti in načelih. Ženske uslužbenke se morajo držati pobožne življenjske usmeritve.

Vsak uslužbenec ima dolžnost, da ohranja svoje zdravje. Bolni uslužbeni ne prejmejo nikakršnega plačila. Zato bi moral vsak odgovoren uslužbenec dajati na stran del svoje plače, tako da pri delovni nezmožnosti ali pojemajoči ustvarjalnosti ne bi padel v breme celotni družbi. Dopust se dobi le v nujnih družinskih zadevah.

Vsak uslužbenec ima dolžnost, da svojega šefa informira, kaj o njem govorijo službeno ali privatno. Mislite vedno na to, da morate biti svojemu delodajalcu hvaležni. On vas pravzaprav prehranjuje.

Na koncu naj navedemo še velikodušnost tega pisarniškega reda. V zameno pričakujemo znatno zvišanje delavnosti.

(Vir tega »humanega« pisarniškega reda ni znan)

Da se ve

Tako zgleda miška od znotraj

OBVESTILO REDARSTVU

NE PIŠITE IN NE LEPITE MI OBVESTILA.
PRIHRANITE SI DELO IN POJDIITE RAJE NA PIVO

1. Redarstvo ne more biti prekrškovni organ. Glej 3. in 23. Člen ustave Republike Slovenije.
2. Vašo obložbo, da sem storil prekršek lahko Po 23. členu ustave RS odloča in razsodi samo sodnik.
Se pravi: - ali ste zaposleni na Ministrstvu za pravosodje ...
- ali imate zaključeno pravno fakulteto,
- ali imate pravosodni izpili,
- ali ste sodnik.
3. V kolikor ne izpolnjujete teh pogojev, izvajate dejavnosti, ki niso v skladu s 23. členom ustave RS.
Ker redarstvo spada v izvršilno vejo oblasti (3. člen ustave RS), me ne morete in ne smete kaznovati in ne smete nastopati kot prekrškovni organ, ker tega ustava RS ne pozna.
3. Če vseeno mislite napisati obvestilo mi prosim pokažite in priložite naslednje dokumente:
 - o merilni napravi, ki jih zahteva zakon o standardizaciji (atesti, merilni listi, sodno odločbo, da rezultati te naprave lahko služijo kot dokaz);
 - predložite sodno odločbo, da rezultati, izmerjeni s to napravo in to merilno metodo lahko služijo na sodišču kot dokaz;
 - predložite dokumentacijo, da ste pooblaščen in javno priznani za to vrsto meritev.

Ker gre v vsej zadevi za kršenje temeljnih človekovih pravic in svoboščin, Vas prosim, da dobro proučite moj predlog.

Hvala za razumevanje.

Tako zgleda miška od znotraj

MGOSTILNA MLINAR

Žirovska 4
Spodnja Idrija
Tel.: 05/37-76-316

ODPRTO:
od 12^h - 22^h nedelje, prazniki od 12^h - 20^h ponedeljek, torek - zaprto

Srečno 2007

RCT TRANS
Partizanska 8
5280 IDRJA
GSM: 041 648 393

Želimo vam
srečno vožnjo v letu 2007

E-mail: rcttrans@amis.net

SREČNO 2007

WWW.BRUS

BRUS

TRANSPORT

BRUS d. o. o., Srednja Kanomlja 21 a, 5281 Spodnja Idrija Tel.: (05) 37 25 200, Fax: (05) 37 42 409

